

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

EDUCAȚIA , MORAL-SPIRITUALĂ

Manual pentru clasa a III-a

Chișinău • 2024

PAGINA TEHNICĂ

Dragi elevi,

Suntem încântați să începem această călătorie alături de voi, unde vom explora împreună valorile, principiile și aspectele vieții umane.

În acest manual, veți descoperi nu doar informații, ci și oportunități de a vă cunoaște mai bine, de a dezvolta empatia și de a înțelege lumea înconjurătoare. Vom explora împreună concepte care vă vor ajuta să construiți relații sănătoase, să luați decizii înțelepte și să contribuiți la un mediu pozitiv în clasă și în școală, acasă și în comunitate.

Educația moral-spirituală nu este doar un set de reguli, este o călătorie continuă de autocunoaștere și dezvoltare personală. Prin această călătorie, vom naviga împreună prin întrebări, discuții și activități care să vă inspire și să vă încurajeze să deveniți responsabili și conștienți. Prin descoperirea valorilor noastre comune vom construi un spațiu în care fiecare elev să poată crește și să se dezvolte într-un mod autentic și plin de înțeles.

**ÎMPREUNĂ VOM DESCOPERI
ADEVĂRATELE VALORI
ALE UNUI OM!**

Cu entuziasm și dedicare,
Autorii

CUPRINS

Unitatea 1. EU LA ȘCOALĂ

1. Grija și bunăvoința în relațiile de prietenie.....	6
2. Răbdarea, cumpătarea și angajamentul în relațiile de prietenie.....	8
3. Respectul și comunicarea pozitivă în mediul școlar.....	10
4. Coeziunea clasei pentru o școală prietenoasă tuturor copiilor.....	12
5. Sunt cooperant pentru a face clasa prietenoasă.....	14
6. Proiectul: „Eu și colegii mei”.....	16
7. Știu! Pot! Aplic!.....	18

Unitatea 2. EU ÎN FAMILIE

1. Grija, bunăvoința, respectul și răbdarea în familie.....	20
2. Cumpătarea și angajamentul, recunoștința copiilor față de părinți.....	22
3. Comunicarea pozitivă în familie.....	24
4. Obiceiuri și tradiții în familia mea.....	26
5. Sunt cooperant cu membrii familiei mele.....	28
6. Proiectul: „De sărbători, suntem acasă”.....	30
7. Știu! Pot! Aplic!.....	32

Unitatea 3. EU ÎN COMUNITATE

1. Grija și bunăvoința în comunitate.....	34
2. Respectul și solidaritatea în comunitate.....	36
3. Implicarea elevilor în viața comunității și în acte de milostenie.....	38
4. Patrimoniul cultural al localității mele.....	40
5. Biserica – agent comunitar important.....	42
6. Sunt cooperant cu membrii comunității mele.....	44
7. Proiectul: „Învăț să trăiesc în comunitate”.....	46
8. Știu! Pot! Aplic!.....	48

Unitatea 4. ÎNVĂȚ SĂ FIU OM

1. Împreună facem lumea mai bună!.....	50
2. Răbdarea și cumpătarea.....	52
3. Grija și bunăvoința.....	54
4. Angajamentul și responsabilitatea.....	56
5. Recunoștința copiilor față de părinți.....	58
6. Cooperez cu oamenii din jurul meu.....	60
7. Proiectul: „Învăț să fiu OM”.....	62
8. Știu! Pot! Aplic!.....	64

Unitatea

1

EU LA ȘCOALĂ

*Valorile pe care le învățăm
la școală nu sunt doar pentru
a ne ghida în prezent, ci și pentru
a ne lumina calea în viitor.*

1. Grijă și bunăvoință în relațiile de prietenie
2. Răbdarea, cumpătarea și angajamentul în relațiile de prietenie
3. Respectul și comunicarea pozitivă în mediul școlar
4. Coeziunea clasei pentru o școală prietenoasă tuturor copiilor
5. Sunt cooperant pentru a face clasa prietenoasă
6. Proiectul: „Eu și colegii mei”
7. Știu! Pot! Aplic!

1. Citește. Discută și reflectează.

Valentin era elev în clasa a treia. Aștepta cu nerăbdare să-și revadă colegii după vacanța de vară. Însă, cu două zile înainte de începerea anului școlar, se îmbolnăvise grav.

Acum era nevoit să își petreacă toată ziua în pat. Pentru că nu aveau voie să vină prietenii să-l viziteze, el suferea și mai tare. Cu fiecare zi ce trecea, devenea tot mai trist și posomorât.

Într-o zi, privind pe fereastră, a observat un pinguin. Acesta l-a salutat și a dispărut la fel de misterios cum a apărut. Valentin a rămas surprins. În timp ce încerca să-și dea seama ce s-a întâmplat, o maimuță veselă a trecut dansând prin fața geamului. După ceva timp, tot mai multe personaje amuzante apăreau la fereastră, făcându-l să râdă cu poftă. În zilele următoare, a văzut cum se perindă un cățel cu ochelari de soare, o broscuță cu umbrela colorată. Apoi a zărit un elefant și un ursuleț panda care se rostogoleau încoace și încolo. Băiatul a fost nedumerit de tot ce se petrecea în curtea casei sale. Nu-i venea să creadă ochilor. Parcă era un vis!

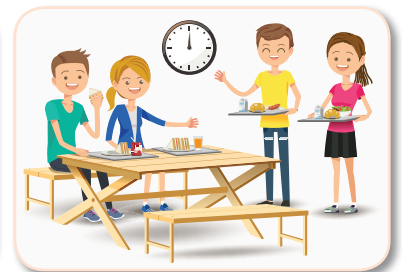
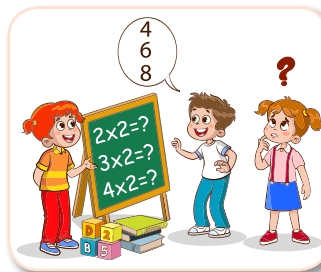
În scurt timp s-a însănătoșit și s-a reîntors la școală. Toți s-au bucurat. Valentin era nerăbdător să le povestească despre cele întâmplate. În acel moment, a observat ceva cunoscut în geanta unui coleg. Atunci a înțeles totul. Era tare fericit!

Din acea zi, Valentin și-a promis, că și el va avea grijă ca nimeni din preajma lui să nu se simtă vreodată singur și trist.

- ▶ Cum se simțea Valentin acasă? De ce?
- ▶ Cum crezi, ce a văzut Valentin în geanta colegului? Cum apreciezi fapta colegilor?
- ▶ De ce calități au dat dovadă prietenii lui Valentin?
- ▶ Crezi că grija și bunăvoința poate să consolideze relația de prietenie? Argumentează.
- ▶ Întitulează textul.

2. Imaginează-ți că ești în locul lui Valentin. Ce le-ai fi spus colegilor după revenirea la școală?

3. Analizează imaginile. Alcătuieste povestiri scurte în baza lor.

E bine să știi!

Grija și **bunăvoința** sunt două aspecte importante în relațiile cu colegii. Ele se referă la felul în care ne comportăm unii cu alții. **Grija** o poți manifesta în diferite moduri: să ascuți când cineva are nevoie să vorbească cu tine; să-l ajuți sau să-i oferi sfaturi și susținere. **Bunăvoința** este o atitudine pozitivă și deschisă, o dorință de a-i trata cu respect și înțelegere pe cei din jur. Atunci când avem grijă de cineva, manifestăm de obicei și bunăvoință față de acea persoană.

4. Numește personajele în care s-au deghizat colegii lui Valentin. Găsește câte o valoare care începe cu litera inițială a acestora.

De exemplu: Pinguin – prietenie...

5. Citește versurile scrise de Traian Dorz. Ce mesaj transmit ele?

Grijă poate că nu poți,
Ca să ai mereu de toți.
Însă, dragul meu, oricând
Și cu toți tu poți fi blând.

Cel ce bun dorește-a fi,
Nimeni nu-l poate opri.
Ziua-n care nu faci bine,
E pierdută pentru tine.

6. Identifică doar replicile care definesc manifestarea bunăvoinței într-o relație de prietenie.

Îmi pare bine că vom învăța într-o clasă!

Mă bucur pentru tine!

N-aș vrea să fim colegi!

Nu ești unicul care ai luat locul întâi la concurs!

Ce bine că ai reușit!

Înțeleg, că nu ți-a fost ușor să...

Îți propun să realizăm proiectul împreună.

Ai copiat testul!

Cu ce pot să te ajut?

Descurcă-te singur!

Ce idei originale ai!

Nu vreau să fii în grupul nostru!

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat despre... Am înțeles că... Mi-aș dori...

Activitate individuală

Amintește-ți și relatează o situație în care cineva dintre colegii a manifestat grijă sau a fost binevoitor.

Tema celor isteți

Explică aforismul:
„Bunăvoința ne face mai mulți prieteni decât bogăția și ne aduce mai multă încredere decât puterea.”
(Fenelon)

Activitate în echipă

Faceți o listă de texte literare, de emisiuni și filme pentru copii, în care personajele dau dovadă de grijă și bunăvoință față de colegi.

Activitate în perechi

Alcătuieți un dialog cu titlul: „Grijă și Bunăvoință”.

Răbdarea, cumpătarea și angajamentul în relațiile de prietenie

1. Citește. Discută și reflectează.

Băieții din clasa noastră sunt pasionați de fotbal. După lecții, organizează jocuri pe stadionul școlii.

Într-una din zile s-a apropiat de ei Trofimaș, un elev din clasa întâi, și a rugat să fie primit în joc. Damir a propus să-l ia în echipă.

– Nici nu te gândeai, a spus Matei. El e mic și nu știe să joace. Cu el vom pierde meciul.

Băieții au început să se certe, dar, în cele din urmă, au decis să-l pună în poartă.

Jocul a început. Trofimaș se străduia din răpputeri să prindă mingea, însă aceasta parcă se strecura singură în poartă. După fiecare minge ratată, Matei se uita înfuriat, dar Damir îi șoptea micului portar: „Nu te descuraja, și portarii vestiți ratează uneori goluri”. După a cincea minge în poartă, Matei s-a apropiat și a început să strige la Trofimaș.

– Nu striga la el, a intervenit Damir. Când tu erai mai mic, la fel scăpai multe goluri.

Trofimaș și-a scos mânușile pentru a-și șterge lacrimile și s-a îndepărtat de poartă.

– Unde te duci, Trofimaș?

– Mai bine plec. Nu vreau să pierdeți meciul din cauza mea.

– Plec și eu din joc, a spus Damir. Mai bine să pierdem, decât să jignim un coleg.

Toți ceilalți jucători l-au susținut.

Trofimaș iarăși și-a ocupat locul în poartă. Spre mirarea tuturor, el a prins toate mingile trimise. Nu a primit niciun gol până la sfârșitul meciului. Era tare fericit.

► Cum l-au ajutat băieții pe micul fotbalist?

► De ce calități a dat dovadă Damir? Dar Matei?

► Ce trăsături morale desprindem din comportamentul băieților spre sfârșitul meciului?

► Întitulează textul.

2. Imaginează-ți că ești în locul lui Trofimaș. Ce le-ai fi spus băieților după meci?

E bine să știi!

Răbdarea este o calitate valoroasă care ne învață să așteptăm calm pentru a obține ceea ce ne dorim, chiar dacă aceasta nu se întâmplă imediat. Într-o relație de prietenie este important să-ți asculți cu răbdare prietenul și să-l susții. **Cumpătarea** în relațiile de prietenie presupune să fii un prieten respectuos, echilibrat și empatic, să-ți controlezi comportamentul pentru a menține o legătură sănătoasă. **Angajamentul** se referă la implicarea, loialitatea și responsabilitatea pe care o arăți în cadrul prieteniei tale cu colegii.

3. Recunoaște poveștile. Povestește fragmentele când personajele au dat dovadă de răbdare.

4. Formulează argumente **PRO** sau **CONTRA** pentru afirmațiile de mai jos.

» Angajamentul înseamnă să acorzi prieteniei timpul și atenția pe care o merită.

» Este important să învățăm să fim răbdători, chiar dacă uneori este greu.

» Prietenia bazată pe cumpătare presupune să fii sincer și deschis în comunicare.

5. Numește activități și evenimente din viața unui școlar care necesită:

a) răbdare;

b) cumpătare;

c) angajament.

6. Explică cum înțelegi versurile lui Traian Dorz.

„Cumpătarea e virtutea care vine-n primul rând;
După ea vin celelalte, fără ea – nu vin nicicând.”

7. Continuă enunțurile.

Un coleg răbdător este cel care...

Cel mai răbdător prieten la școală este..., prin faptul că...

Cea mai răbdătoare prietenă la școală este..., fiindcă...

Dacă voi fi răbdător/răbdătoare sau cumpătat(ă), voi avea de câștigat, deoarece...

8. Descoperă cuvintele din anagrame. Povestește cum aceste obiecte te învață să ai răbdare.

S F A E M O R

A C E S

C S P E R I L D A

Activitate în perechi

Găsiți cel puțin 2 proverbe despre prietenie și răbdare.

Tema celor isteți

Identifică cel puțin 3-4 consecințe pentru elevii nerăbdători sau nechibzuiți.

Activitate în echipă

Povestește colegilor o situație în care ai fost răbdător sau cumpătat cu colegii și o situație în care un coleg a fost răbdător cu tine.

Joc de rol

Imaginează-ți că ești învățătorul clasei. Cum le-ai explica elevilor că angajamentul și cumpătarea aduc avantaje.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am înțeles că... Plec cu gândul că...

Respectul și comunicarea pozitivă în mediul școlar

1. Citește. Discută și reflectează.

Un elev se certa deseori cu colegii săi. Într-o zi el i-a spus domnului învățător:

– Sunteți atât de înțelept. Ajutați-mă să fiu și eu așa, să mă pot înțelege cu colegii.

Atunci învățătorul i-a cerut să aducă un cartof și un sac.

– Și ce să fac cu ele? a întrebat băiatul nedumerit.

– Când nu te vei înțelege cu cineva, a spus învățătorul, ia un cartof, scrie pe el numele persoanei și pune-l în sac.

– Doar atât? a întrebat elevul.

– Nu, i-a răspuns învățătorul. Poartă acest sac cu tine peste tot.

Trecuse ceva timp. Sacul s-a umplut cu cartofi, a devenit foarte greu și urât mirositor. Elevul a mers la învățătorul său, ca să afle ce să facă mai departe.

– Cearta și supărarea lasă o piatră în sufletul tău. Acestea, cu timpul, devin tot mai grele, apoi se transformă în vicii, aducând necazuri și neînțelegeri cu cei din jur. Aruncă supărările din suflet și învață să nu le aduni niciodată. Nu aștepta ziua când nu vei putea ridica „sacul cu cartofi”, îi spuse învățătorul.

(adaptare după parabola „Sacul cu cartofi”)

- ▶ Cum crezi, de ce elevul nu se înțelegea cu colegii săi?
- ▶ Ce semnifică sacul cu cartofi?
- ▶ Cum trebuie să procedezi, dacă simți că acesta se umple?
- ▶ Comunicarea pozitivă l-ar fi ajutat pe băiat să depășească neînțelegerile cu colegii? Argumentează.

2. Continuă gândul.

Cred/Nu cred că băiatul a înțeles lecția oferită de învățător și ...

3. Argumentează rolul fiecărei caracteristici în comunicarea pozitivă cu colegii.

E bine să știi!

Comunicarea pozitivă cu colegii

contribuie la crearea unui mediu de învățare plăcut și armonios. Acesta ne ajută să colaborăm mai eficient, să ne susținem reciproc, să ne încurajăm și să ne bucurăm de timpul petrecut împreună la școală.

4. Descoperă citatele în baza desenelor și cuvintelor date. Explică-le.

Cuvintele sunt vocea . (Confucius)

5. Analizează situațiile. Ce sfaturi și soluții ai oferi?

- » Mihai, când ia punctaj mic la teste se supără, răspunde înapoi, se comportă indecent cu cei din jur.
- » Învățătorul cere agenda unui elev care nu-și face zilnic temele. Acesta nu vrea s-o prezinte.
- » Mirela a luat o carte cu împrumut de la biblioteca școlii. Acum, când o zărește pe doamna bibliotecară, fuge. Își face griji că i se va cere să întoarcă cartea, dar ea nici nu știe unde a pus-o.

6. Descoperă persoanele care lucrează în școală, în afară de învățători.

- » Când nu te simți bine, în ajutor îți vine.
- » Are cărți pentru fiecare, le-mprumută la solicitare.
- » Știe fără îndoială, cine intră sau iese din școală.
- » Gestionează activitatea întregii școli, cunoaște totul despre fiecare: de la mic până la mare.

8. Mulțumesc pentru...

Oferă câte un mesaj de mulțumire persoanelor care lucrează în școala ta.

Activitate în echipă

Identificați cât mai multe reguli pentru o comunicare pozitivă cu colegii. Prezentați-le cât mai original.

Tema celor isteți

Găsiți cât mai multe argumente de ce trebuie să-i respectăm pe cei care lucrează în școală.

Activitate în perechi

Explicați îndemnul: „Comportă-te cu colegii așa, cum ai vrea ca aceștia să se comporte cu tine.”

Joc de rol

Improvizați dialoguri între voi și personalul care lucrează în școală. Arătați cum manifestați respectul pentru ei.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am discutat despre... . Mi-aș dori... . Mă bucur că... .

Coeziunea clasei pentru o școală prietenoasă tuturor copiilor

1. Citește. Discută și reflectează.

Părinții căutau o școală bună pentru fiul lor. După ajutor au apelat la cel mai înțelept membru din familie – bunicul. Acesta le-a promis că va găsi cea mai bună școală.

A doua zi, bunicul a mers la câteva școli. Intra în curte și aștepta să iasă copiii la pauză.

Îi privea în tăcere și pleca.

Pe la amiază, a intrat în curtea unei școli mici și s-a sprijinit obosit de gard. Imediat ce a sunat clopoțelul, toți copiii au ieșit afară.

- Bunicule, vă simțiți rău? Să vă aduc puțină apă? s-a auzit o voce.
- Avem o bancă în curte, ați putea să vă așezați acolo, i-a propus un băiat.
- Poate să-l chem pe domnul învățător? a întrebat un alt copil.

Curând, în curte a ieșit un tânăr profesor. Bunicul l-a salutat și i-a spus:

- În sfârșit am găsit cea mai bună școală pentru nepotul meu.
- Vă înșelați, școala noastră este veche și neîncăpătoare.

Seara, mama băiatului l-a întrebat pe bunic:

- Tată, ești sigur că ai găsit școala cea mai bună?
- O școală bună poate fi recunoscută cu ușurință după elevii săi... a răspuns bunicul.

El era convins că anume acolo nepotul lui va primi o educație bună.

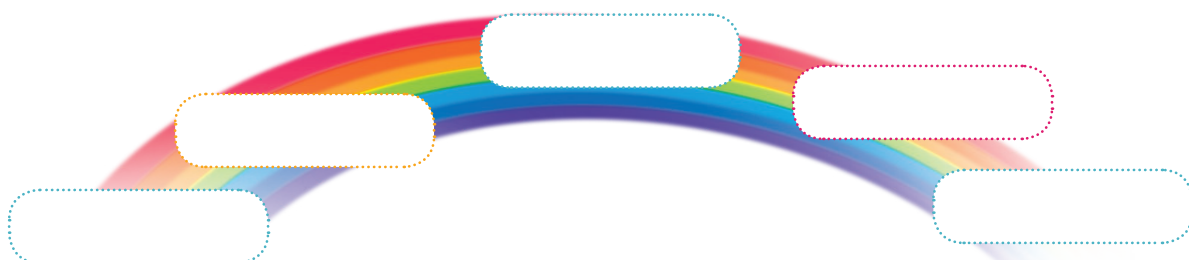
- ▶ Cum a ales bunicul școala pentru nepot?
- ▶ Cum crezi, bunicului i-a fost ușor să aleagă școala? De ce?
- ▶ Crezi că bătrânul a fost convingător?
- ▶ Cine sau care sunt indicatorii unei școli bune, prietenoase?
- ▶ Propune un titlu potrivit textului.

E bine să știi!

Coeziunea clasei se referă la nivelul de legătură și colaborare dintre elevii unei clase. O clasă cu o coeziune puternică este caracterizată prin relații prietenoase, comunicare eficientă, spirit de echipă și înțelegere reciprocă. Coeziunea este esențială pentru un mediu motivant și prietenos, cât și pentru creșterea succesului în clasa de elevi.

2. „Curcubeul valorilor” Scrie pe cartonașe colorate diferite calități specifice unei școli prietenoase. Pune-le în semicerc, pentru a forma un curcubeu din ele. Organizați o expoziție.

3. Găsește pentru fiecare noțiune din coloana a doua explicația potrivită din prima coloană. Astfel vei determina 3 elemente cheie ale unei clase prietenoase.

Elevii și profesorii se tratează cu respect reciproc. Relațiile dintre membrii clasei sunt bazate pe încredere și sprijin.

Gestionarea conflictelor

Elevii știu să rezolve conflictele amiabil, să își exprime opiniile într-un mod respectuos și să găsească soluții împreună.

Relații pozitive

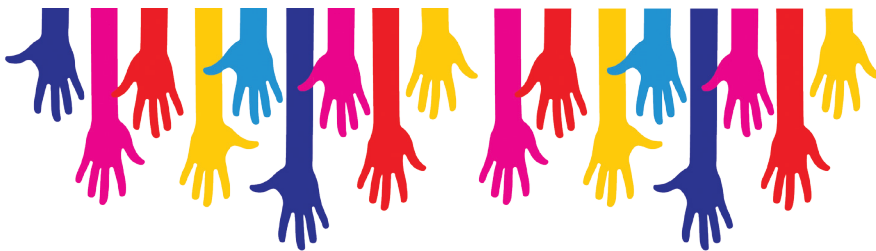
Elevii se simt încurajați să își exprime gândurile, întrebările și preocupările fără teama de a fi judecați.

Comunicarea deschisă

4. Studiu de caz. Ce vei face dacă...?

- » Un coleg a fost acuzat pe nedrept, dar tu ai fost martor la situația respectivă;
- » La un concurs ai ieșit pe locul al treilea, iar prietenul tău – pe primul;
- » Ai lucrat în echipă la un proiect, dar numai coechipierii tăi sunt menționați și laudați.

5. Lanțul prieteniei.

Pe o coală de hârtie lungă, desenați conturul palmelor. Scrieți pe cea dreaptă o calitate care vă place la voi, iar pe cea stângă una care v-ar ajuta să aveți o clasă unită. Expuneți lucrarea în clasă.

6. Scrie, împreună cu ceilalți colegi de clasă, cât mai multe idei despre cum arată și ce se întâmplă într-o „școală prietenoasă copiilor”.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am învățat despre... . Am înțeles că... . Plec cu gândul că... .

Activitate în echipă

Adunați poze, desene, idei, impresii, curiozități din viața clasei. Elaborați un poster, pliant sau lapbook cu titlul „Clasa mea”.

Tema celor isteți

Creează rețeta unei clase prietenoase. Alege ingredientele necesare și importante, combină-le cât mai original.

Activitate în perechi

Explicați afirmația: „O clasă cu copii prietenoși și cu bun simț, pentru orice școală, este o comoară.”

Activitate practică

Identifică 1-2 jocuri care ar putea consolida relația de colaborare între colegi.

1. Citește. Discută și reflectează.

Anul acesta în clasa noastră au venit doi elevi noi.

La recreație, ei s-au apropiat de doamna învățătoare și au întrebat-o cum sunt copiii din clasă. Fără a ezita, doamna le-a adresat altă întrebare:

- Dar cum erau cei din clasa de unde veniți?
- Egoiști și răi. De aceea, mă bucur că am putut pleca de acolo, a spus primul.
- Așa sunt și copiii din clasa noastră, a răspuns doamna învățătoare.
- Dar eu am avut parte de colegi buni și respectuoși. Am avut mulți prieteni acolo și i-am părăsit cu greu.
- În clasa noastră la fel vei cunoaște copii buni și înțelegători, cu care, sunt sigură că te vei împrieteni, a continuat doamna.
- Doamna învățătoare, de ce ați oferit răspunsuri diferite la una și aceeași întrebare?
- Scumpii mei, fiecare poartă lumea sa în propria-i inimă. Colegii pe care îi atragem în jurul nostru sunt cei care ni se aseamănă. Pentru a avea o clasă prietenoasă trebuie să dați dovadă de respect, ajutor reciproc și să creați în jurul vostru o atmosferă pozitivă.

- ▶ *Ce calități morale desprindem din comportamentul elevilor?*
- ▶ *Care este învățătura textului citit?*
- ▶ *Propune un titlu potrivit textului.*

2. Meditează. De ce...?

- » ... copiii s-au apropiat la recreație de doamna învățătoare?
- » ... copiii au oferit răspunsuri diferite?
- » ... copiii au primit răspunsuri diferite?
- » ... e bine să înveți într-o clasă prietenoasă?

E bine să știi!

Trăsăturile sau calitățile morale reprezintă însușirile sufletești ale unei persoane. Ele pot fi pozitive (bunătatea, curajul) sau negative (răutatea, lașitatea). Cele pozitive se mai numesc valori, cele negative – vicii. Comportamentele morale reprezintă acțiuni și atitudini care reflectă respectul pentru valorile morale. **Cooperarea** în clasă se referă la capacitatea elevilor de a lucra împreună într-un mod armonios și productiv pentru a atinge un scop comun. Pentru a avea o clasă prietenoasă, fii amabil și drăguț cu toți colegii de clasă, cât și cu cei din școală. Zâmbeste! Salută-te! Fii modest! Exprimă-ți sincer, cinsti sentimentele! Respectă drepturile colegilor!

3. Descoperă comportamente morale din anagrame (prima și ultima literă se păstrează). Explică-le.

RSEPCET

DSICPINILĂ

TLREAȚNOĂ

4. Analizează imaginile. Găsește asemănări și deosebiri.

Activitate în echipă

Explicați una dintre afirmațiile obținute la exercițiul 5.

5. Restabilește afirmațiile.

- » clasă, sărbătoare, prietenoasă, o, Fiecare, este.
- » ai grijă, La drum, când, picioare, ai, vorbești, de, grijă, limbă, de.

6. Alege expresiile pe care le poți folosi când încurajezi un coleg. Continuă lista cu alte 3-4 expresii.

Fii convins în forțele tale!

Poți mai bine. Încearcă!

Te pot ajuta!

Vei reuși dacă vei face efort!

Dacă nu poți, refuză!

Nu e pe puterile tale!

7. Propune soluții pentru studiul de caz.

Dorina este o fetiță orfană care trăiește cu bunicii. La începutul anului școlar, ea a venit la școală foarte necăjită. S-a așezat în bancă și a început să plângă. Ne-am adunat în jurul ei să aflăm ce s-a întâmplat. Dorina ne-a povestit că bunicii s-au îmbolnăvit și nu au bani suficienți pentru a-și cumpăra medicamente. Nu aveau bani nici pentru rechizite. Se gândea să renunțe la școală.

- » Cum o poți ajuta pe Dorina?
- » Cum crezi că au procedat colegii fetei?

8. Realizează un sondaj. Află cum se simt elevii atunci când își ajută colegii aflați în dificultate. Fă o listă de emoții trăite în asemenea situații.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am aflat... . Sunt mândru/ă că... . Cred că... .

Joc de rol

Imaginează-ți că ești învățător/ învățătoare. Cum le-ai explica elevilor din clasă că orice activitate realizată în cooperare aduce avantaje.

Portofoliu

Realizează o listă de activități pe care elevii le realizează la școală în echipă.

Tema celor isteți

Explică aforismul:
„Comportamentul este oglinda prin care fiecare om își arată fața sa.”
(Goethe)

Citește poezia. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Domnule învățător,
Doamnă-nvățătoare,
Eu încă sunt mic-micșor,
Firav ca o floare...

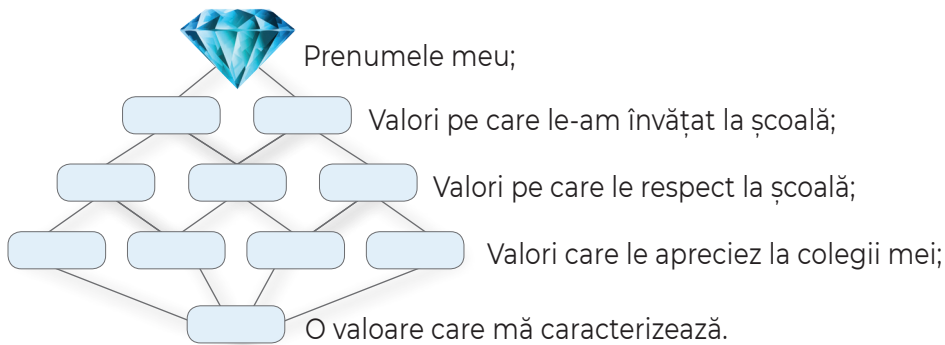
Cum roștiți orice cuvânt
Simplu, părintește,
Simt că școala-i locul sfânt
Unde-nveți a crește.

„Învățătorii” de Vasile Romanciuc

Activitate individuală

1. Desenează pe o foaie diagrama de mai jos, apoi completează-o respectând cerințele.

Activități în perechi

2. Restabiliți proverbele. Explicați-le.

» Elevii sunt...

cheia către

nu doar din cărți.

» Clasa este...

comoara cea mai de preț

ușile viitorului.

» Școala este...

un mic univers în care învățăm

a unei școli.

3. Dacă imaginile ar putea vorbi, ce mesaje ar transmite?

Activități în grup

4. Realizați o carte cu genericul „Valorile clasei noastre”. Pentru a obține un produs foarte bun, respectați:

» Etapele de lucru:

- » Formăm 6 grupuri.
Repartizăm sarcinile, folosind zarul.
- » Pregătim materialele necesare.
- » Stabilim timpul de lucru.
Realizăm, în grupuri, câte o pagină a cărții.
- » Aranjăm și asamblăm produsul.

» Criteriile de succes:

- » Contribui activ la discuțiile de grup.
- » Ascult ideile colegilor.
- » Susțin ideile bune.
- » Sunt calm(ă). Păstrez liniștea.
- » Îndeplinesc sarcinile conștient, calitativ.

Realizați foaia de titlu.

Realizați „Jurnalul clasei”. Scrieți numele și prenumele colegilor, zilele de naștere.

Scrieți calitățile morale și comportamentele pozitive ale colegilor. Adăugați fotografii.

În atelierul „Micii scriitori”, scrieți o compunere cu titlul „Valorile clasei noastre”.

Selectați și scrieți proverbe, poezii și ghicitori despre școală, colegi și despre valorile învățate la școală.

Reprezentați prin imagini, fotografii, simboluri sau îndemnuri câteva reguli de comportare la lecții, în cantină și în pauza mare.

5. Activitatea „În școala noastră poate fi mai bine”.

- » Realizați un sondaj pentru a afla problemele cu care se confruntă elevii din școală, dar și din alte clase (de comportament, atitudini, relații cu semenii ș.a.).
- » Adunați opiniile și sugestiile în *Jurnalul cu impresii*.
- » Discutați cu învățătorul și elaborați soluții pentru fiecare problemă în parte, sau un plan cu activități și acțiuni concrete.

**SUCESUL ÎN ȘCOALĂ DEPINDE DE PLĂCEREA
DE A ÎNVĂȚA, A ASCULTA ȘI FRUMOS A TE PURTA.**

Citește textul. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Deși sunt în al nouălea an de viață, abia ieri mi-am dat seama că copiatul poate să-ți aducă mari necazuri.

Nu voi uita ziua când trebuia să primim rezultatele de la evaluare la matematică. Adevărul este că nu stăteam prea bine cu matematica. Dar, de data asta eram sigur că va fi un „Foarte Bine”. Am deschis nerăbdător caietul. Primul lucru care mi-a atras atenția a fost cuvântul „Bine” scris cu pixul roșu. Însă alături era un emoticon, pe care îl puneam doamna învățătoare doar când era dezamăgită sau dacă trebuia să recuperezi tema. Am rămas nedumerit. Pe ultimul rând scria: „*Bine copiat de la Mădălina.*”

Dar cum a aflat doamna? Poate Mădălina a observat? Nu a putut, căci am fost foarte atent. Aceleași greșeli... dar de ce a fost atât de sigură că eu am copiat și nu invers? Mă întrebam, însă nu aveam curajul să contestez. Nu știam nici ce va urma. Ce rezultat voi primi în agendă... Nu doream să aflu părinții...

1. Ce acțiune i-a adus băiatului mari necazuri?

- A. Identifică comportamentele băiatului.
- B. De ce el nu dorea ca părinții să afle despre cele întâmplate?
- C. Prezintă în 3-5 enunțuri ce a urmat.

Realizarea portretului moral

- 1. Identific virtutele și viciile personajului.
- 2. Argumentez opinia/atitudea față de acest personaj.

3. Creează o agendă sub formă de pliant.

- A. Alege grosimea fâșiilor la pliere.
- B. Scrie pe fiecare pliu câte o faptă bună realizată la școală.
- C. Plasăți fotografiile mici sau alte desene, mesaje.
- D. Decorează corespunzător.
- E. Prezintă agenda colegilor.

Comunicarea

- 1. Respect subiectul.
- 2. Expun coerent și clar fiecare gând.
- 3. Respect succesiunea logică.
- 4. Utilizez limbajul corespunzător.

2. Descrie personajul din text prezentând argumente referitoare la trăsăturile morale și comportamentele lui.

- A. Cum ai fi procedat în locul lui?

Agenda faptelor bune

- 1. Întocmesc agenda faptelor bune.
- 2. Adaug în agendă descrierea acestora, idei, recomandări, desene, mesaje.
- 3. Decorez agenda corespunzător.
- 4. Exprim punctele de vedere față de anumite situații prezentate în agendă.

Unitatea

2

EU ÎN FAMILIE

*Familia este cadoul lui Dumnezeu pentru tine, așa cum tu ești cadoul lui Dumnezeu pentru familia ta.
(Desmond Tutu)*

1. Grijă, bunăvoința, respectul și răbdarea în familie
2. Cumpătarea și angajamentul, recunoștința copiilor față de părinți
3. Comunicarea pozitivă în familie
4. Obiceiuri și tradiții în familia mea
5. Sunt cooperant cu membrii familiei mele
6. Proiectul: „De sărbători, suntem acasă”
7. Știu! Pot! Aplic!

1. Citește. Discută și reflectează.

Un bătrân locuia împreună cu fiul și cu nora sa, care aveau un băiețel de patru ani. Mâinile îi tremurau întruna, așa că acesta scăpa mereu mâncarea din lingură.

– Trebuie să facem ceva cu bunicul! a spus fiul bătrânului. Tata va mânca de acum încolo la o măsuță într-un colț al bucătăriei, după ușă, dintr-un blid de lemn.

Uneori, când priveau în direcția bătrânului, familia putea să vadă o lacrimă stingheră în ochii lui slăbiți și triști. Băiețelul celor doi se uita când la bunicul, când la mămica și la taticul lui, fără să spună un singur cuvânt...

– Ce faci tu acolo? I-a întrebat tatăl într-o seară, chiar înainte de cină, observând că micuțul încerca să cioplească o bucată de lemn.

– Vreau să fac un blid din lemn, ca cel al bunicului, din care să mănânci tu și mama atunci când eu voi crește mare, i-a răspuns copilul zâmbind cu blândețe.

O liniște apăsătoare s-a așternut în cameră. Pe chipul celor doi părinți se citea rușinea. Nu spuneau nimic, dar amândoi știau ce au de făcut.

Din seara aceea, bătrânul a mâncat la masa din centrul camerei, alături de cei din familie, iar fiul și nora lui au dat dovadă mereu de răbdare și l-au înconjurat cu grijă, dragoste, bunăvoință și respect, făcându-i zilele rămase mult mai senine.

Ce seamănă omul, aceea va și secera.

„Blidul de lemn” de Lev Tolstoi

- ▶ La ce crezi că se gândea bătrânul când i se vedea o lacrimă stingheră în ochii triști?
- ▶ De ce s-a apucat copilul să cioplească un blid de lemn?
- ▶ Ce i-a făcut pe cei doi să își schimbe comportamentul față de bătrânul tată?

E bine să știi!

Familia este primul grup social căruia îi aparținem. Relațiile din cadrul familiei trebuie să se bazeze pe respect, dragoste, grijă, bunăvoință, încredere, cooperare, solidaritate, răbdare, sinceritate. **Respectul** se manifestă prin cuvinte, gesturi și fapte. Acest lucru demonstrează nivelul de educație al unei persoane. **A fi răbdător** înseamnă să fii calm și să ai control asupra emoțiilor atunci când lucrurile nu merg așa cum ne așteptăm sau atunci când avem de-a face cu situații dificile, să așteptăm fără să ne enervăm sau să devenim supărați. **Răbdarea este arma oamenilor puternici.**

2. Comentează comportamentele ilustrate.

3. Numește trei drepturi și trei responsabilități pe care le ai în familie.

4. Formulează două recomandări despre ce înseamnă să fii grijuliu și respectuos cu părinții, în fiecare din situațiile date:

acasă

pe stradă

în vizită

la masă

la magazin

în parc

5. Stabilește corespondențe dintre cele două coloane.

mama și tata	»»	»»	verișori
părinții părinților mei	»»	»»	unchi
fratele mamei mele	»»	»»	părinți
sora tatălui meu	»»	»»	bunici
copiii fratelui mamei	»»	»»	mătușă

6. Recunoaște personajele. De care valori morale dau dovadă în relațiile cu cei din familie. Oferă soluții de schimbare a comportamentului acestora, acolo unde este cazul.

7. Descoperă cuvântul (prima și ultima literă sunt neschimbate) și dă exemplu de o situație când e bine să-l folosești.

8. Studiu de caz.

Mama a venit obosită de la serviciu. Le-a adus celor doi copii ai ei, Ana și Mihai, plăcintele călduțe și suc de mere. Când a intrat în casă, copiii au privit-o, dar au continuat să se joace pe telefoane.

- ▶ De ce au dat dovadă cei doi copii?
- ▶ Ce sfaturi le poți oferi? Cum reacționezi tu într-o situație similară?

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat... Mi-aș dori... Am înțeles că...

Activitate în echipă

Explicați proverbul.
„Dragostea și respectul față de părinți sunt sentimente sfinte.”

Joc de rol

Mimați activități pe care le faceți și care conturează respectul, grija, răbdarea și bunăvoința în raport cu membrii familiei.

Tema celor isteți

Scrive pe o fișă de ce este importantă familia?

Activitate practică

Confecționează felicitări și oferă-le celor dragi din familie.

Cumpătarea și angajamentul, recunoștința copiilor față de părinți

1. Citește. Discută și reflectează.

Trăia într-un sat de munte un om vestit pentru hărnicia sa, care avea un fiu tare lenes. Într-o după-amiază, cel din urmă s-a dus la tatăl său și i-a spus:

- Tată, am văzut pe uliță niște băieți încălțați cu ghete noi. Tare aș vrea și eu așa ghete.
- Uite, dragul tatei, în pod, e o grămadă de grâu. Vântură grâul și îți voi da bani să-ți cumperi ghetele.

Bucuros, s-a urcat repede în podul casei, dar fiindu-i prea lene, s-a culcat pe un braț de fân. Când s-a trezit, a alergat în curte, strigând:

- Gata, tătucă, am vânturat tot grâul. Acum îmi dai banii?
- Nu! a răspuns omul categoric. Ți-am spus să vânturi grâul, nu să pierzi vremea. După ce că ești lenes, mai ești și mincinos. Îți mai dau o singură șansă.

Auzind acestea, fiul a urcat în pod, a pus mâna pe lopată și a început să vânture grâul. Dar, cum a băgat lopata în grămadă, a găsit ascunsă în grâu o pereche de ghete noi-nouțe, exact așa cum își dorea el.

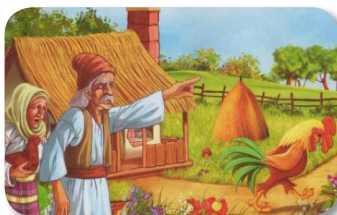
S-a bucurat mult feciorul dar, în același timp, îi crăpa obrazul de rușine pentru minciunile sale. Fără să-l mai pună nimeni, a vânturat tot grâul, după care s-a dus și în grădină să își ajute tatăl. Acum simțea, într-adevăr, că merită ghetele, dar, mai mult decât atât, simțea cât de bine este să fii alături de părinți și să îi ajuți.

Mulțumirea constă în cuvinte, iar recunoștința în fapte.

„Răsplata”, text adaptat

- De ce s-a simțit băiatul rușinat?
- Ce l-a determinat pe tată să aibă încredere în acțiunile fiului său?
- La ce credeți că s-a gândit tatăl când și-a văzut fiul venind și muncind alături de el?
- Ce credeți că s-a schimbat în comportamentul băiatului după această întâmplare?

2. Analizează imaginile și stabilește normele morale de care dau dovadă personajele.

E bine să știi!

Cumpătarea, angajamentul și recunoștința sunt norme morale pe care fiecare copil le învață de la membrii familiei. Aceste norme au fost stabilite în timp și sunt transmise din generație în generație. Nu sunt reguli scrise, dar respectarea lor e o datorie a fiecăruia dintre noi.

Respectarea normelor morale ajută la formarea unui comportament pozitiv.

3. Formați două echipe: **PRO** și **CONTRA**. Dezbateți comportamentul băiatului din povestea citită la lecție, prezentând cel puțin trei argumente.

Aprob comportamentul băiatului, deoarece...	Dezaproab comportamentul băiatului, deoarece...

4. Numește trei personaje literare din lecturile citite, care au dat dovadă de lipsă de cumpătare și recunoștință față de părinți.

5. Povestește o întâmplare în care unul din membrii familiei a fost recunoscător față de tine.

6. Numește trei sfaturi pe care părinții ți le dau frecvent. De ce crezi că le repetă mereu?

7. Imaginează-ți că poți să-ți arăți recunoștința față de părinți îndeplinindu-le trei dorințe. Care crezi că ar fi acestea?

8. Numește acțiuni pe care le faci în familie și prin care îți manifesti recunoștința, cumpătarea și angajamentul față de familia ta.

9. Descoperă aforismele.

- » mult, Vorbește, ascultă, puțin.
- » munții, nu, Nici, rezistă, bunăvoință, la.
- » Transformă, promisiunea, angajamentul, realitate, în, și.
- » începutul, recunoștinței, este, Mulțumirea.

10. Explică gândul înțelept: „Un tată bun este o sursă de inspirație și de cumpătare. O mamă bună este rădăcina bunătății și a smereniei.” (T. P. Chia)

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat... Mi-aș dori... Am înțeles că...

Portofoliu

Realizează acrostihul cuvântului **recunoștință**. Completează-l cu atitudini și comportamente morale de care trebuie să dai dovadă în familie.

Tema celor isteți

Cum crezi că se simt părinții când dai dovadă de lipsă de recunoștință? Cum te simți tu?

Activitate în echipă

Alegeți un proverb de la exercițiul 9. Discutați și explicați sensul acestuia. Prezentați opinia clasei.

Activitate practică

Decupează inimioare pentru membrii familiei tale. Scrie pe fiecare inimă numele celor dragi. Desenează și câte un simbol care crezi că se potrivește persoanei respective. Dăruiește-le.

3

Comunicarea pozitivă în familie

1. Citește. Discută și reflectează.

Aflându-se în excursie pe munte, o tânără familie a poposit într-o cabană de la marginea unei văi. Băiatul cel mic, supărat pe fratele său, s-a dus în spatele cabanei și a strigat cu ciudă: „Te urăsc!”. Dar, imediat, un glas puternic i-a răspuns: „Te urăsc, te urăsc!”...

Speriat, copilul a alergat în casă și i-a povestit tatălui toată pățania, spunându-i că, afară, cineva strigă la el că-l urăște. Au mers împreună la locul cu pricina, unde tatăl i-a spus fiului său:

- Aici erai când ai auzit pe cineva spunând că te urăște?
- Da! i-a răspuns speriat copilul.
- Ia spune-i acum că îl iubești!
- Te iubesc! a strigat copilul, iar văile i-au răspuns: „Te iubesc! Te iubesc!”...
- Să nu uiți, dragul meu, că așa este și în viață. Dacă ești rău, vei primi doar răutate.

Însă, dacă ești om bun și te porți respectuos cu cei din jur, vei găsi doar dragoste, la tot pasul. Vorbește mereu frumos, chiar dacă ceva sau cineva te-a supărat.

Vorba dulce, mult aduce.

„Ecolul”, pildă, text adaptat

- ▶ De ce s-a speriat băiatul? Cine îi răspundea băiatului?
- ▶ Ce sfat i-a dat tatăl? De ce este bine să vorbim mereu calm și cu respect?
- ▶ Cum vorbești tu cu persoanele care te supără sau pe care ești supărat?

E bine să știi!

Comunicarea pozitivă se bazează pe respect, ascultare reciprocă, atitudine pozitivă, binevoitoare și apreciere. Comunicăm cu membrii familiei pentru a ne exprima gândurile, pentru a ne împărtăși sentimentele și pentru a învăța lucruri noi unii de la alții. Pentru a comunica, folosim un ton potrivit, nu întrerupem persoana care vorbește, întrebăm atunci când nu înțelegem, ne gestionăm emoțiile. Comunicarea înseamnă colaborare.

2. Analizează imaginile. Descoperă motivele care împiedică membrii familiei să aibă o comunicare pozitivă. Argumentează. Ce soluții le-ai oferi?

3. Arată cum comunică cu cei din familie, înscenând un joc de rol pentru fiecare din următoarele situații.

- » Fratele mai mic rupe foi din caietul tău, pe care ai scrisă tema.
- » Mama te roagă să strângi hainele din cameră, dar tu ai de terminat un proiect important pentru școală.
- » Este ziua ta, iar cei din familie te felicită și îți oferă cadouri.

4. Completează enunțurile.

Vorbesc mereu pe un ton calm, deoarece... . Când mă ridic de la masă spun... . Când o văd pe mama sau pe bunica cu sacoșe în mână, spun... . Dacă sora mea a împrăștiat jucăriile îi voi spune... .

5. Asociază comunicarea pozitivă cu comportamentele morale pe care le presupune.

6. Continuă lista cu încă cel puțin trei exemple de acțiuni prin care dai dovadă că respecti regulile de comunicare.

- » Ascult atent pe cel care vorbește, apoi răspund.
- » Îl privesc în ochi pe cel cu care vorbesc.
- » ...

7. Identifică, împreună cu un coleg, personajele din poveștile, lecturile sau poeziile citite. Numește câte două pentru fiecare situație. Argumentează.

Are abilități de comunicare pozitivă	Nu respectă regulile de comunicare

8. Realizează cu cei din familie o „Rețetă a comunicării eficiente”. Poți folosi ca reper întrebările de mai jos.

- » Care sunt cuvintele pe care doresc să le aud mai des?
- » De ce este important să ne exprimăm sentimentele?
- » Care sunt regulile de comunicare stabilite în familie?
- » Ce trebuie să facem când suntem nervoși?

Activitate în echipă

Explicați citatul:
„Cuvintele draguțe
pot fi scurte și
ușor de spus,
dar ecourile lor
sunt cu adevărat
nelimitate”.
(Maica Tereza)

Tema celor isteți

Analizează următoarea situație și oferă o soluție.
Ana strigă la sora ei mai mică pentru că aceasta a spart vaza preferată a mamei.

Activitate în perechi

Creați sau imitați un simbol al „*Politeții*”. Prezentați-l colegilor.

Portofoliu

Realizează, împreună cu membrii familiei tale, un copac al cuvintelor și expresiilor frumoase, pe care le folosiți în comunicare.
! Un copac e mai frumos, dacă are multe frunze.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi, am învățat... . Voi fi mai atent să... . Îi voi sfătui și pe alții să... .

4

Obiceiuri și tradiții în familia mea

1. Ce sărbători sunt ilustrate în imagini? Ce tradiții și obiceiuri se respectă în familia ta cu ocazia acestor sărbători? Ce alte sărbători mai ai în familie?

E bine să știi!

Tradiția este o credință sau o idee, moștenită de la o generație la alta și care dezvăluie un mod de a gândi, de a se comporta sau de a face un lucru. O tradiție poate fi legată de o anumită religie sau cultură. **Obiceiul** este o regulă de conduită ce se formează spontan ca urmare a aplicării ei repetate într-o perioadă de timp relativ îndelungată, în familie. Prin **tradiții** și **obiceiuri**, în familii sunt promovate valori general-umane și atitudini precum: *curiozitate; bunăvoință; solidaritate; respect; dreptate; libertate; corectitudine; atitudine responsabilă; bunătate; grijă; toleranță; empatie; compasiune, respect pentru persoanele în vârstă ș.a.*

2. Ajută-i pe copii să răspundă la următoarele ghicitori. Vei descoperi denumirea unor sărbători dragi fiecărei familii.

Mici minuni aduse-n dar,
Prinse-n șnurul împletit
Bucurie și noroc,
Aduc tuturor, pe loc.

Pe cer tare strălucește
Veste mare pregătește.
Ne spune că s-a născut
Domn Hristos pe-acest pământ.

Într-un coșuleț gătit,
Mama mea a pregătit
Vin, pască și oușoare
Pentr-o mare sărbătoare.

E trimis de Dumnezeu,
E ocrotitorul tău.
Totdeauna e aproape
Și în zi, și-n miez de noapte.
Totdeauna te păzește
Și de rele te ferește.

3. Recunoaște simbolurile. Căror sărbători corespund acestea? Ce alte simboluri ai putea găsi pentru aceste sărbători?

4. Discută cu colegii și spune care este rolul pe care-l au persoanele de pe etichete în păstrarea tradițiilor și obiceiurilor în familie.

PĂRINȚI

PREOT

PROFESORI

5. Grupează cuvintele cu sens asemănător. Alcătuieste enunțuri cu trei dintre aceste cuvinte.

atenție

protecție

ajutor

vigilență

bunătate

sprijin

blandețe

grijă

► De ce este bine, în orice situație, să dăm dovadă de aceste calități?

6. Completează proverbele, folosind cuvintele potrivite.

► Începe prin , ca să fii respectat.

► Dovada iubirii față de părinți este .

► Un om și este un om frumos.

bun, ascultarea, blând, a te respecta

7. Activitate în atelier.

Atelierul matematicienilor: Creați 1-2 probleme care să facă trimitere la tradițiile din familie.

Atelierul poezilor: Creați o poezie din 4, 6 sau 8 versuri despre tradițiile sau obiceiurile pe care le aveți de sărbători în familie.

Atelierul pictorilor: Desenați simboluri diferite potrivite pentru una dintre sărbătorile ce respectă tradițiile din familiile voastre.

Atelierul artiștilor: Interpretați un cântec, o poezie sau o scenetă potrivită unei sărbători.

Atelierul avocaților: Argumentați de ce este necesar să fie păstrate tradițiile și obiceiurile strămoșești.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi, am învățat... . Mi-a plăcut... . Am aflat... .

Tema celor isteți

Argumentează importanța respectării și promovării tradițiilor și obiceiurilor de familie.

Portofoliu

Realizează un colaj de desene, fotografii și imagini pentru a reda obiceiurile și tradițiile din familia ta.

Activitate în echipă

Alege, apoi lucrează în unul din atelierul propuse.

Activitate practică

Folosește diverse resurse și află ce tradiții au familiile din alte țări, care sunt obiceiurile pe care le transmit urmașilor.

1. Citește. Discută și reflectează.

Stan ia căldarea și iese la fântână. Pune căldarea jos și scoate o ciutură* de apă. Când dă s-o toarne în căldare, o vede alături pe nana.

- Bună dimineța! zice băiatul.
- Bună dimineța, Stănică! La apă? întrebă nana.
- La apă, îi răspunde Stan. Dă căldarea matale mai încoace să ți-o torn pe asta, că eu am să mai scot pe urmă o ciutură.
- Să fii sănătos, Stănică, zice nana și îl mângâie pe cap. De treabă om ai să crești, căci ziua bună se cunoaște de dimineță.

Bunătatea începe acasă, dar nu se sfârșește acolo.

„Om de treabă” după Aurel Scobioală

* **ciutură** – găleată sau vas din lemn care servește la scos apa din fântână.

- ▶ Ce înțelegi prin „a fi om de treabă”?
- ▶ Cum înțelegi proverbul de la sfârșitul textului?
- ▶ Cum poți recunoaște un om bun?
- ▶ De la cine poți învăța să fii bun?

E bine să știi!

Între membrii unei familii se stabilesc relații de **cooperare**, **empatie**, **respect**, **grijă**, **toleranță** și **prietenie**. Toate acestea conturează **comportamentul moral** al fiecărui membru al familiei. Atunci când apar divergențe sau conflicte, este bine să le rezolvăm cu tact și răbdare. Ca să înveți acest lucru apelează la cei care mereu se află în preajmă, la cele mai scumpe ființe – părinții. Dragostea reciprocă dintre părinți și copii menține cele mai bune relații. Trebuie doar să învățăm a ne deschide inima și a dărui dragoste, fără să cerem nimic în schimb.

2. Alege o pălărie gânditoare și interpretează rolul oferit de aceasta, făcând referire la tema lecției.

Nu sunt de acord cu...

Ce-ar fi dacă...

Un alt proverb potrivit ar fi...

Îmi place că...

Beneficiile sunt...

Am înțeles că...

3. Denumeste trei acțiuni pe care le-ai făcut cooperând cu cei din familie. Cum te-ai simțit? Argumentează.

4. Alege cuvintele potrivite ce stau la baza dezvoltării comportamentelor morale în cadrul familial.

răutate	eu	empatie
noi	adevăr	indiferență
invidie	respect	generozitate
toleranță	egoism	modestie
lene	grijă	devotament

5. Găsește câte o regulă care să te ajute să fii cooperant cu:

PĂRINȚII

FRAȚII

BUNICII

6. Analizează imaginile și descoperă barierele unei comunicări pozitive cu cei din familie. Ce soluții propui?

7. Potrivește cuvintele din paranteze și descoperă proverbele.

- » Pomul după roade, iar omul după .
- » arată omul.
- » Ura vederea.
- » Semeni , culegi .
- » Vorba mult aduce.

vânt, tulbură, manierele, se cunoaște, furtună, fapte, dulce

8. Scrie trei îndemnuri pentru colegii despre care ai auzit că nu au un comportament frumos în familie (fără a da nume).

Autoevaluare și reflecție

Astăzi, am învățat... . Voi fi mai atent(ă) când/la... .

Îi voi sfătui și pe alții să... .

Activitate în echipă

Selectați două proverbe de la exercițiul 7 și explicați-le. Prezentați cea mai bună idee colegilor din alte echipe.

Tema celor isteți

Explică următorul citat: „Copiii pot uita ceea ce le-ai spus, dar nu vor uita felul în care i-ai făcut să se simtă.”
(Kevin Heath)

Portofoliu

Realizează diamantul cuvântului **cooperare**.

Activitate practică

Cooperează cu cei din familie și redactează un meniu pentru masa de Crăciun. Ai grijă să incluzi preparate culinare acceptate de toți.

Citește poezia. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Afară ninge liniștit
Și-n casă arde focul,
Iar noi, pe lângă mama stând,
Demult uitarăm jocul.

Cum s-a născut Iisus în frig
În ieslea cea săracă,
Cum boul peste el sufla
Căldură ca să-i facă.

E noapte, patul e făcut,
Dar cine să se culce?
Când mama spune de Iisus
Cu glasul rar și dulce.

Cum au venit la ieslea lui
Păstorii de la stână,
Și îngerii cântau în cor
Cu flori de măr în mână.

„În seara de Ajun” de George Coșbuc

- ▶ Unde s-a născut Iisus? Cine sufla ca să-L încălzească?
- ▶ Care au fost primii oameni care au venit să i se închine?
- ▶ Ce sărbătorească creștinii de Crăciun? Ce tradiții respectați voi în Ajun de Crăciun?

1. Identifică în careu denumirile sărbătorilor de iarnă.

Ce obiceiuri se respectă în familia ta în aceste zile de sărbătoare?

S	F	V	A	S	I	L	E	B
F	I	L	A	M	E	W	R	O
N	T	A	J	U	N	U	L	B
I	D	H	U	R	B	O	N	O
C	R	A	C	I	U	N	V	T
O	G	T	S	A	D	B	X	E
L	O	C	E	T	H	I	C	A
A	N	U	L	N	O	U	S	Z
E	S	F	I	O	A	N	T	A

Să ne amintim!

În Ajun de Crăciun, creștinii merg pe la casele oamenilor și cântă colinde, vestind astfel Nașterea lui Hristos. Colindele sunt cântece tradiționale care ne amintesc de iubirea lui Dumnezeu față de oameni. Primii care au cântat un colind la Nașterea lui Iisus au fost îngerii. Pentru zilele de sărbătoare oamenii își pregătesc casele, făcând curat. În egală măsură, își curăță și sufletele prin post și rugăciune și merg apoi la biserică să se spovedească și să se împărtășească.

Totodată, nu uită să-i ajute și pe cei din jur, care sunt în dificultate.

2. Realizează corespondența pentru a afla ce daruri a primit la naștere micul Iisus.

Îngerii	»	«	s-au închinat și s-au bucurat.
Magii	»	«	au adus vestea Nașterii lui Hristos, cântând colinde.
Păstorii	»	«	au adus aur, smirnă și tămâie.

3. Analizează imaginile. Recunoaște tradițiile ce se respectă cu ocazia sărbătorilor de iarnă.

4. Formați 5 echipe. Folosind metoda cubului, analizați unul din obiceiurile de iarnă ilustrat la exercițiul de mai sus. Aveți grijă să nu se repete.

Describe: Descrie în câteva enunțuri ce fac copiii din alte localități din țară sau de peste hotare cu ocazia acestei zile.

Compară: Compară cum sărbătoreau copiii de ieri și cum sărbătorii astăzi această zi. Pentru a avea informații corecte, îi poți întreba pe adulții de lângă tine.

Asociază: Asociază acestei zile un simbol. Desenează-l.

Analizează: Ce fac creștinii în această zi de sărbătoare?

Aplică: Scrie un catren sau o ghicitoare potrivită acestei sărbători.

Argumentează: De ce este bine să ne păstrăm tradițiile strămoșești?

5. În cutia „*Surprize de Crăciun*” poți pune cinci cuvinte. Care vor fi acestea? Motivează alegerea.

6. Continuă lista cu încă trei acțiuni sau activități, pentru a fi sigur că vei avea sărbători minunate.

- » Îmi ajut părinții la pregătirile de sărbătoare.
- » Învăț și cânt colinde.
- » ...

7. Cum crezi, de ce de sărbători, toate drumurile duc **ACASĂ**?

8. Compune un mesaj de felicitare în care să folosești următoarele cuvinte: *familie, bucurie, sărbători, speranță, iubire*.

Citește poezia. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Bine e la noi acasă,
Nu e lume mai frumoasă
Cum e cuibul părintesc
Unde eu trăiesc și cresc.
Tata, mama și bunici,
Eu și fraților mici,
Toți aici suntem uniți,

Bucuroși și fericiți!
Casa mea și-n somn o știu,
Orice colț pot să-l descriu!
Când pășesc al casei prag,
Tot ce văd în ea, mi-e drag!
Parcă dintr-un basm vrăjit,
Toate-mi spun: „Bine-ai venit!”

„Acasă” de Emilia Căldăraru

Activitate individuală

- Identifică valorile umane ale familiei care sunt desprinse din versurile poeziei.
- Descoperă proverbe care să fie potrivite valorilor care se învață în familie.
- Realizează un desen în care să reprezinți una dintre aceste valori. Plasează lucrarea în **Galeria valorilor**.

Galeria valorilor

- Identific valorile familiei, desprinse din textul dat.
- Găsesc proverbe potrivite valorilor pe care le învăț în familie.
- Contribui la crearea unei galerii a desenelor în care prezentăm valorile pe care le învățăm în familie.

Portofoliu tematic: prezentarea produsului

- Respect cerințele de prezentare.
- Prezint clar, pe scurt, argumentând în mod convingător.
- Formulez concluzii.
- Utilizez limbajul adecvat/specific.

Activități în perechi

- Ordonează, la discreția ta, produsele realizate pe parcursul semestrului, din rubrica „Portofoliu”.
- Prezintă unui coleg unul dintre aceste produse.
- Ascultă prezentarea colegului. Apreciază-l. Încurajează-l.

Activități în grup

- Creați un Lapbook (carnet de bord) cu genericul „Crăciunul în familie”.
- Țineți cont de criteriile de succes.

Lapbook

- Prezentăm mesajul corespunzător subiectului.
- Ilustrăm adecvat ideile/ locurile prezentate.
- Prezentăm informațiile corect, clar, succint.
- Realizăm designul propus, introducând și alte elemente creative.
- Răspundem la întrebările colegilor.

Unitatea

3

EU ÎN COMUNITATE

1. Grijă și bunăvoință în comunitate
2. Respectul și solidaritatea în comunitate
3. Implicarea elevilor în viața comunității și în acte de milostenie
4. Patrimoniul cultural al localității mele
5. Biserica – agent comunitar important
6. Sunt cooperant cu membrii comunității mele
7. Proiectul: „Învăț să trăiesc în comunitate”
8. Știu! Pot! Aplic!

*Dă dovadă de grijă
și bunăvoință,
respect și solidaritate!
Fii cooperant și implică-te
în viața comunității,
în acte de milostenie!
Astfel devii mai bun.*

1. Citește. Discută și reflectează.

Când se iscă vreun incendiu, se întâmplă să rămână prin case copii care nu pot fi scoși de acolo: de frică ei se ascund și tac, și e greu să-i mai scoți din fum și flăcări. Pentru astfel de cazuri, au fost dresați câini speciali. Câinii aceștia locuiesc împreună cu pompierii și când ia foc vreo casă, sunt trimiși să scoată copiii. Un astfel de câine a scăpat de la moarte doisprezece copii. Îl cheamă Bob.

Într-o zi a luat foc o casă. Când au sosit pompierii, li se repezi în cale o femeie care plângea, văitându-se că fetița ei, de doi ani, rămase în casă. Pompierii îl trimiseră pe Bob. Câinele se repezi pe scară și se pierdu în fum. Peste cinci minute ieși din casă ținând în dinți, de cămășuță, o fetiță. Femeia se repezi la copila ei, plângând de bucurie că o vede teafără.

Pompierii au mângâiat câinele și au vrut să-l caute de arsuri, dar Bob se tot smucea din mâinile lor, părând că vrea cu tot dinadinsul să se întoarcă în casă. Pompierii, gândindu-se că a mai fi rămas vreun copil, îi dăduseră drumul. Câinele o zbughi și peste puțin timp se înapoie ducând iarăși ceva în dinți. Când îl văzură oamenii, izbucniră cu toții în râs: câinele salvase o păpușă mare.

„Câinii pompieri” după Lev Tolstoi

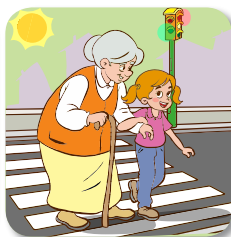
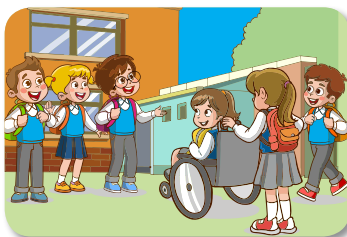
- ▶ Cum s-a simțit mama după ce câinele a salvat fiica ei?
- ▶ Ce putem învăța de la câinele pompier?
- ▶ Ți place să ajuți pe alții sau să fii ajutat?
- ▶ Cum este să fii grijuliu?

E bine să știi!

Pentru a ne simți bine alături de ceilalți, este necesar să avem relații de respect, colaborare, încredere, ajutor. **Grija față de oameni** înseamnă preocuparea față de ceilalți, implicare pentru satisfacerea nevoilor celor din comunitate. Cooperarea, comunicarea clară, starea de bine, încurajarea, arată grija noastră față de alții. Dacă oferim **grijă și bunățate**, înseamnă că ne pasă. **Oamenii supraviețuiesc nu prin grija față de ei înșiși, ci prin iubirea celorlalți față de ei.**

2. Privește imaginile. În care dintre ele copiii dau dovadă de grijă și bunăvoință față de vârstnici, animale, natură și cei cu nevoi speciale?

- ▶ Exemplifică în care din aceste situații ai fost și tu. Cum te-ai simțit?

3. Analizează și explică următoarele afirmații și proverbe:

- » Fiecare om poate da dovadă de grijă față de cei din preajmă.
- » Pomul se cunoaște după roade, iar omul după fapte.
- » Fapta bună e pentru om cunună.

4. Cum crezi, cine din persoanele din imagini au nevoie de mai multă grijă? Argumentează.

copii

tineri

adulți

bătrâni

5. Completează enunțurile, alegând cuvintele potrivite: **omul**, **bunele maniere**, **bătrânii**, **emoțiile**.

- » Pentru a comunica cu cei din jur, nu uita de .
- » au nevoie de ajutor.
- » Când sunt sincere, nu trebuie multe cuvinte.
- » vesel și bun este ca soarele: luminează acolo unde intră.

6. Cu care dintre comportamentele de mai jos ești de acord. Argumentează.

- » Cei care primesc ajutorul tău, ar trebui să fie de acord cu tine întotdeauna.
- » Chiar dacă cineva refuză grija și ajutorul tău, oricum trebuie să insiști.
- » Mă comport frumos cu cei pe care îi cunosc, dar și cu cei necunoscuți.
- » Salut politicos pe toți cei din jur.

7. Găsește cât mai multe soluții pentru fiecare situație.

În afară de colegi și membrii familiei, față de cine și cum ne putem manifesta:

- a) grijă; b) bunăvoință; c) respect; d) solidaritate?

Autoevaluare și reflecție

Pentru că îmi pasă, Mi-ar plăcea ca toată lumea... .
Dacă cineva este indiferent față de cei din jur, eu... .
Sunt mândru/mândră când mă gândesc la... .
Cu mândrie pot spune că... .

Activitate în echipă

Elaborați o listă de personaje care au dat dovadă de grijă.

Discutați, apoi prezentați lista întregii clase.

Activitate în perechi

Explică-i colegului ce înseamnă pentru tine să fii responsabil și cum te simți atunci când îți îndeplinești responsabilitățile.

Portofoliu

Creează un afiș publicitar în care să îndemni oamenii să fie grijulii și mai buni!

Tema celor isteți

Imaginează-ți cum arată o persoană înconjurată de grijă și bunătațe?

1. Citește. Discută și reflectează.

Troleibuzul porni. În timp ce ușa se închidea, sări înăuntru un băiat. Își făcu loc dând din coate și se rezezi spre singurul scaun liber.

În jurul băiatului stăteau în picioare mai mulți călători. Deodată, un om în vârstă zise cu un gen de nedumerire:

– Nu înțeleg...

Intră în vorbă și o femeie care avea o sacoșă încărcată cu pungi, sticle și pachete:

– Mi se pare curios și mie...

– Poate e suferind, sărăcuțul! zise bărbatul.

– Nu cred. Altfel, cum ar putea să stea pe scaun, în timp ce noi...

Și îl bătu ușor pe umăr.

– Spune, puișor, te doare ceva?

– Nu am nimic.

Și băiatul continuă să privească pe fereastră.

„Ce băiat!” de Octav Pancu-Iași

- ▶ De ce era nedumerit omul? Ce a presupus bărbatul?
- ▶ De ce băiatul privea în continuare pe fereastră?
- ▶ Cum trebuia să procedeze băiatul? Cum apreciați comportamentul lui?
- ▶ Cum crezi, de ce băiatul are un asemenea comportament?

2. Continuă povestirea! Imaginează-ți că băiatul a înțeles greșeala. Discută cu colegul de bancă, creați un mesaj prin care își cere scuze. Utilizați formulele de politețe!

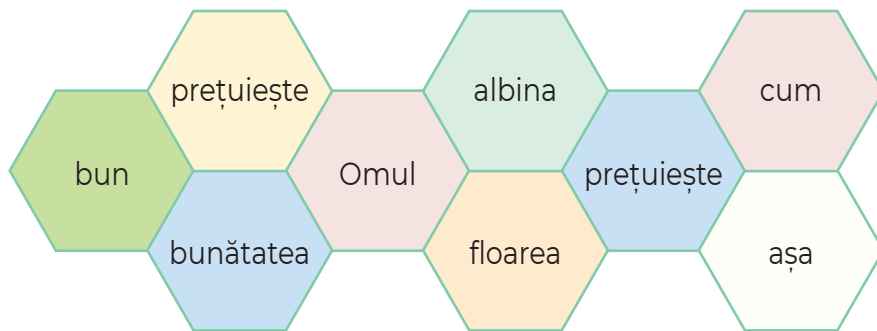
3. Privește imaginile și identifică în care situații copiii au un comportament respectuos. Ai fost și tu în una din aceste situații? Cum te-ai simțit?

E bine să știi!

Respectul este un sentiment pozitiv față de cineva. **A manifesta respect** înseamnă a arăta atenție, cinste, încredere, prețuire, politețe și bunăvoință față de ceilalți. Respectul poate fi exprimat în diferite moduri, inclusiv prin ascultare atentă, tratare cu bunătate, evitarea jignirilor sau a comportamentului ofensator și arătarea considerației față de opiniile altora. Este important de menționat că respectul nu înseamnă neapărat a fi de acord cu cineva în totalitate, ci mai degrabă a recunoaște și a accepta diferențele.

4. Ordonează cuvintele. Explică proverbul obținut.

5. Identifică acțiunile care definesc o persoană respectuoasă. Dă și alte exemple. Corectează enunțurile nepotrivite.

- » Ascult pe cineva fără să întrerup.
- » Salut fără să mă uit la cel pe care-l salut.
- » Cedez locul, în mijlocul de transport, unei persoane mai în vârstă.
- » Nu mă interesează părerea celorlalți.
- » Vorbesc tare ca să mă pot face înțeles.
- » Îmi țin promisiunile.
- » Nu am grijă de lucrurile împrumutate, deoarece nu sunt ale mele.
- » Vorbesc politicos numai cu anumite persoane.
- » Contează să salut, nu cum salut.

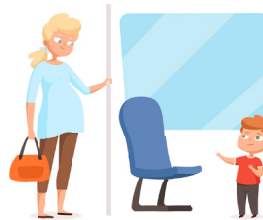
6. Prezintă situații în care poți manifesta respect sau solidaritate față de:

- a) părinți; b) vecini; c) oameni necunoscuți.

7. Stabilește cum poate un copil manifesta respect și solidaritate aflându-se într-un centru sportiv, în mijloacele de transport și în magazin.

8. Care trăsături morale și comportamentale ne ajută să câștigăm respectul celor din comunitate?

Activitate în echipă

Formulați 2-3 beneficii ale respectului și solidarității în comunitate.

Tema celor isteți

Cum înțelegi proverbul?
„Copilul trebuie păzit și bătrânul respectat.”

Portofoliu

Realizează diamantul cuvântului **RESPECT** sau **SOLIDARITATE**, la alegere.

Activitate practică

Creează un mesaj pentru colegii tăi cu îndemnul de a fi respectuoși cu cei din jur.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat despre... Am înțeles că...
Mi-aș dori...

Implicarea elevilor în viața comunității și în acte de milostenie

1. Citește. Discută și reflectează.

Trei tineri s-au întâlnit cu preotul din sat, l-au salutat și au vrut să-l impresioneze cu credința lor.

– Eu am învățat pe de rost numeroase texte din Biblie! a spus unul dintre ei. Nu-i așa că am făcut un lucru deosebit?

– Desigur, este foarte bine, a răspuns preotul cu bunătate. Mai trebuie doar să aplici ceea ce ai învățat.

– Părinte, eu mi-am notat într-un carnețel zeci de pagini cu învățături din Sfânta Scriptură, știu cum să fiu de ajutor! Păstrez carnețelul acela drept un lucru prețios și le recitesc cu drag! a spus cel de-al doilea.

– Foarte bine și în cazul tău, a răspuns părintele. Tot așa, ai grijă să și faci, nu doar să citești și să copiezi învățăturile Domnului.

– Eu nu am memorat și nici nu am scris din Cartea Sfântă, părinte. Dar am găsit într-o carte veche cea mai lungă rugăciune către Dumnezeu și pe aceea o rostesc seara, la culcare. Este bine așa? a întrebat cel de-al treilea.

– Este foarte bine și la tine, a spus părintele cel blând. Poți spune însă și rugăciuni mai scurte și mai dese, ajută pe cei care au nevoie, împarte-te cu tot ce ai și nu uita să fii generos.

Dumnezeu nu se uită la cât de lungă este rugăciunea ta, sau la cum știi să procedezi, ci la inima cu care o spui și o faci. Dragilor, cel mai mult vă doresc să învățați ce înseamnă să-ți iubești semenii, ca să vă purtați bine cu toți și să împărțiți cu ei!

Autor necunoscut

- ▶ Prin ce a dorit să impresioneze fiecare dintre cei trei tineri?
- ▶ Care a fost învățătura părintelui?
- ▶ De unde înveți cum ai putea fi milostiv?

E bine să știi!

Un act de **milostenie** este o acțiune voluntară, prin care se oferă ajutor, asistență sau bunuri materiale altor persoane sau grupuri care se confruntă cu dificultăți sau nevoi. Milostenia este dorința de a contribui la bunăstarea celor din jur și implică adesea un gest generos sau un efort pentru a veni în ajutorul celor în dificultate sau să îmbunătățească situația lor. **A fi milostiv** înseamnă a fi milos, bun, îndurător, darnic, generos. Milostenia poate fi exprimată în diverse moduri: donarea de bani, alimente, haine, timp.

2. În care imagini copiii dau dovadă de bunătate sau milostenie?

3. Formulează întrebări despre implicarea elevilor în acte de milostenie, pornind de la sintagmele de mai jos. Ascultă mai multe răspunsuri.

4. Ce faci dacă...?

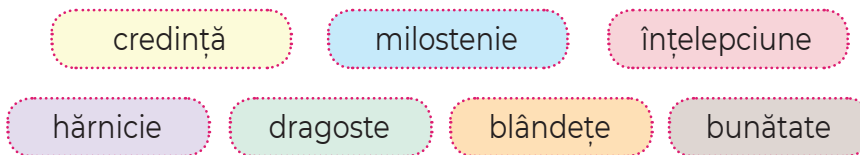
- Un copil nu este acceptat să se joace pentru că nu are jucării.
- Vecina, o persoană în etate, roagă să fie ajutată la dezăpezire, dar nimeni nu vine.
- Toți consătenii au fost invitați pentru a face ordine pe străzile localității. Din curtea ta nu a ieșit nimeni.
- Foarte puțini copii participă la o activitate caritabilă pe care ai inițiat-o.

5. Realizează un sondaj printre colegii de clasă pentru a stabili care sunt acțiunile de caritate pe care le-au realizat sau în care s-au implicat până acum. Prezintă rezultatele sondajului.

6. Formulează 3 argumente la fiecare întrebare de mai jos.

- De ce copiii trebuie să se implice în acțiuni de caritate?
- De ce copiii trebuie să participe la diverse activități din comunitate?

7. Desenează o inimă pe o foaie. Alege din lista propusă și notează în interior, calitățile pe care consideri că le ai și vrei să le dezvolți în continuare. În exterior, scrie ce ai dori să îmbunătățești în comportamentul tău. Împărtășește colegilor ce ai scris.

Activitate în echipă

Scrieți o listă cu activități de caritate sau milostenie pe care ați putea, cu adevărat, să le realizați sau să vă implicați. Propuneți și o listă de lucruri pentru donație.

Tema celor isteți

Folosește diverse resurse și află dacă în alte țări copiii, alături de mături, se implică în acțiuni caritabile.

Portofoliu

Realizează acrostihul cuvântului **milostenie**. Completează-l cu valori și emoții care sunt trăite în activități de milostenie.

Activitate practică

Scrie o scrisoare sau fă un desen pentru oamenii singuri sau persoane aflate în spital pentru a le crea o bună dispoziție. Oferă-le.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am învățat: să știu...; să fiu...; să pot...

1. Citește. Discută și reflectează.

Bună! Mă numesc Ilinca și mă bucur că acum sunt colega voastră. Până de curând am locuit în satul Livada, pe strada Duzilor. După cum probabil v-ați dat seama, în satul meu sunt multe dealuri cu livezi bogate, pe care le-am străbătut an de an, cu mare drag.

Deși satul nu este mare precum un oraș, totuși multe lucruri plăcute și interesante puteam face acolo împreună cu prietenii mei.

În centrul localității se află un parc și un teren de sport unde jucam tenis sau volei. Lângă parc găsești brutăria lui nea Mitică, de unde cumpăram plăcinte calde și suc natural de mere. De două ori pe săptămână, mergeam la Centrul Cultural unde mă simțeam bine și era tare interesant. Acolo, participam la repetiții împreună cu orchestra de muzică populară din care făceam parte. În zilele calde de vară, mă furișam la umbra copacilor și citeam sau pictam. Noi, copiii, eram foarte fericiți toamna, când culorile galben-ruginii ale dealurilor se amestecau cu mirosul de fructe proaspăt culese.

La noi în sat sunt oameni foarte buni, care zâmbesc tot timpul și se ajută unii pe ceilalți. Îmi va fi tare dor de prietenii și colegii mei! Acum m-am mutat în orașul vostru împreună cu familia mea.

Am un nou domiciliu, la bloc. Sunt impresionată de bulevardele largi, clădirile înalte, muzeele și magazinele numeroase.

Îmi doresc foarte mult ca, în scurt timp, să mă simt aici acasă, la fel cum în satul meu!

- ▶ *Ce își amintește Ilinca despre localitatea în care a locuit anterior?*
- ▶ *Care ar putea fi motivul pentru care a schimbat localitatea?*
- ▶ *Cum crezi, îi place fetei noua localitate?*

2. Privește cu atenție tradițiile și evenimentele din imagini.

- ▶ *Ce tradiții sunt ilustrate în imaginile de mai sus?*
- ▶ *Unde pot avea loc aceste evenimente: în sat sau în oraș?*
- ▶ *Ce costume poartă persoanele din imagini?*
- ▶ *Care dintre obiceiurile ilustrate sunt specifice și localității tale?*

3. Stabilește împreună cu colegii:

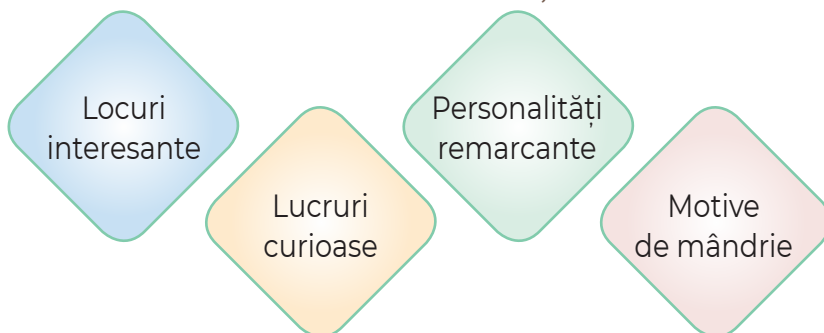
- » Cel mai vizitat loc din localitatea ta;
- » Ocupațiile oamenilor din localitate;
- » Cele mai vechi clădiri din localitate;
- » Sărbătorile, obiceiurile și tradițiile specifice localității voastre.

E bine să știi!

Oricare persoană poate deveni membrul unei comunități prin naștere sau prin schimbarea domiciliului. E de datoria fiecărui locuitor să păstreze și să valorifice **patrimoniul cultural** specific localității: clădiri vechi, biserici, monumente, parcuri sau chiar tradiții locale și obiceiuri. Toate aceste lucruri speciale și importante din orașul sau satul natal, care au o istorie lungă, trebuie păstrate pentru a fi apreciate de generațiile viitoare.

4. Având în vedere localitatea ta, numește câte trei:

5. Descrie una din tradițiile locale preferate într-un text, după următoarea schemă.

6. Analizează și explică cum s-a schimbat localitatea în care locuiești în ultimii doi ani.

7. Imaginează-ți că în localitatea ta se află în vizită un grup de copii veniți din altă parte. Prezintă-le localitatea ta natală într-un mod cât mai original. Poți folosi introducerea propusă.

Tuturor ne plac poveștile. Astăzi, însă, vă voi spune o poveste diferită, care a început să fie scrisă cu câteva sute de ani în urmă. Este istoria localității mele.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am înțeles că... Plec cu gândul că...

Activitate în perechi

Prezintă, împreună cu un coleg/ o colegă, un loc preferat din localitatea voastră. Menționați de ce vă place.

Activitate în echipă

Găsiți câte două argumente. De ce patrimoniul local trebuie păstrat? De ce copiii trebuie implicați în asemenea activități?

Tema celor isteți

Află de unde provine denumirea localității tale sau a străzii pe care locuiești.

Activitate practică

Realizează câteva fotografii ale localității voastre sau străzii pe care locuiești. Le poți folosi în cadrul unor proiecte.

1. Citește. Discută și reflectează.

Biserica este o clădire cu turla și cu o cruce în vârf. În interior, pereții sunt împodobiti cu icoane pictate. Biserica este împărțită în trei părți: altar, naos și pronaos. În altar slujește preotul, iar în naos și pronaos se roagă credincioșii. În exterior, unele biserici sunt ornamentate cu picturi. Clopotul bisericii ne cheamă pe toți la slujbe. Privită de sus, Biserica are formă de corabie sau de cruce. Forma de cruce ne amintește de crucea lui Iisus Hristos.

Creștinii Îl primesc pe Dumnezeu în biserică prin sfințele slujbe. Ei ascultă cuvântul lui Dumnezeu de la preoți. Aceștia fac cunoscut oamenilor pe Dumnezeu, prin citirea Sfintei Evanghelii. Cea mai importantă slujbă este Sfânta Liturghie, unde creștinii se împărtășesc.

Credincioșii se adună la biserică pentru a se ruga împreună cu preoții și cântă alături de cor. Cântările reprezintă rugăciuni de laudă aduse lui Dumnezeu. Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, ne-a îndemnat să ne rugăm împreună, dar și unii pentru alții. Rugăciunea ne apropie de Dumnezeu și de semenii noștri.

În biserică și în curtea ei, păstrăm liniștea, curățenia și ne purtăm cu respect. Aceste reguli sunt necesare pentru a trăi armonios cu cei din jur. Ne rugăm împreună și ne ajutăm unii pe alții. Faptele bune, izvorâte din dragoste, ne aduc multă bucurie.

Text preluat din manualul de „Religie”, editura „Corint”

- ▶ Ce este biserica? Prin ce se aseamănă cu o casă?
- ▶ De ce oamenii merg la biserică? Când merg la biserică?
- ▶ Cum crezi, de ce oamenii au nevoie să comunice cu Dumnezeu?

2. Descoperă explicația unor cuvinte noi, stabilind corespondențe.

Evanghelie	»	«	imagine pictată ce reprezintă scene biblice sau sfinți;
Icoană	»	«	turn, cupolă așezată deasupra acoperișului unei biserici;
Turlă	»	«	carte bisericească din care aflăm despre Iisus Hristos.

3. Care sunt lucrurile care pot fi luate când te pornești la biserică?

lumânare

carte cu
rugăciuni

telefon

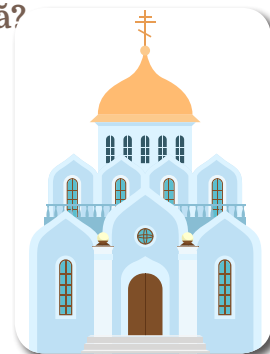
flori

dulciuri

mătură

minge

- ▶ Numește și alte lucruri necesare și utile.

E bine să știi!

Biserica este un loc unde creștinii vin să se roage pentru sănătatea lor și a celor apropiați sau pentru rudele decedate, să-și boteze copiii sau să se cunune, să se roage în momentele grele ale vieții sau să-i mulțumească lui Dumnezeu pentru susținere și ajutor. Iubirea și rugăciunea din suflet ne face să ne gândim și la alții: în primul rând la membrii familiei noastre, apoi la prieteni, colegi și la cunoscuți. În biserică ne putem ruga pentru toți oamenii.

4. Explică legătura și rolul obiectelor de mai jos pentru creștini.

5. Completează enunțurile, utilizând cuvintele: *inima, rugăciune, laude, învățat, cere, ascultă.*

Prin , omul poate comunica cu Dumnezeu. Plin de iubire, Domnul ne oricând. Fiul Său ne-a cum să ne rugăm. Când ne rugăm, putem cele necesare. Îi putem mulțumi sau putem aduce lui Dumnezeu. Cea mai puternică este rugăciunea făcută de toată lumea.

6. Selectează doar comportamentele corecte în incinta bisericii.

Mă uit în telefon

Mă rog pentru părinți

Vorbesc tare

Ascult cu atenție rugăciunea

Mă îmbrac decent

Sunt respectuos cu persoanele în vârstă

Iau seama la predicile preotului

7. Realizează o vizită la o biserică din apropiere împreună cu familia sau colegii.

- Memorează o rugăciune de mulțumire.
- Gândește-te cum i-ai mulțumi lui Dumnezeu pentru toate pe care le ai.
- Formulează cinci întrebări pe care ai vrea să le adresezi preotului pentru a afla mai multe lucruri curioase despre creștinism.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat despre... . Am înțeles că... . Mi-aș dori... .

Activitate în echipă

Propuneți trei modalități prin care copiii ar putea ajuta biserica din localitate.

Tema celor isteți

Imaginează-ți o biserică unde ar putea merge doar copiii. Cum ar arăta aceasta?

Portofoliu

Realizează, pe o foaie, un desen sau un colaj de fotografii cu biserica din cartierul tău sau din localitatea ta.

Activitate practică

Lucrând în grupuri mici, realizați un afiș cu simboluri care pot fi plasate în biserică pentru a sugera creștinilor cum trebuie să se comporte.

1. Citește. Discută și reflectează.

Într-o grădină mare cu flori, există un mușuroi în care trăiesc multe furnicuțe. În fiecare zi, ele se ocupă cu transportarea firimiturilor de pâine. Toate firimiturile sunt duse într-o galerie mai adâncă a furnicarului.

Desigur, dacă toate furnicile sunt la fel de harnice, nu sunt și la fel de puternice. Fiind de toate vârstele, de la copilași până la străbunici, fiecare cară cât poate. Ceea ce trebuie să știți e că furnicuțele nu s-au înțeles întotdeauna bine. Odată, a fost o mare revoltă din cauza faptului că unele furnici puteau căra pâine la patru firimituri, iar altele abia dacă putea căra câte una singură. Președintele furnicilor, Furnicel, le-a întrebat dacă lucrează în echipă. Furnicile au răspuns în cor:

– Nu!

Atunci Furnicel a întrebat:

– Ați vrea să lucrați împreună cu prietenii cei mai buni?

– Da! au răspuns furnicile în cor.

Astfel, furnicile s-au strâns în multe grupuri. Cunoscându-se foarte bine, fiecare știa problemele și vârsta celuilalt, așa că nu au mai existat nemulțumiri.

Într-o zi, Regina Albinelor a venit la Furnicel ca să afle secretul.

– Ce le face pe furnici să se înțeleagă atât de bine?

– **Prietenia, iubirea, bunăvoința, cooperarea,** le-a spus Furnicel.

după Alessandra Gemeș

► Care a fost întrebarea pentru furnici?

► Ce asemănări sunt între furnici și albine?

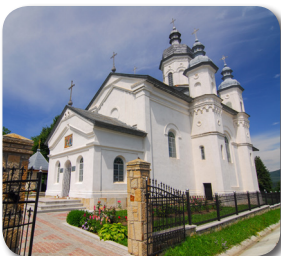
► Cum te simți atunci când lucrezi în echipă și primești ajutor? De ce?

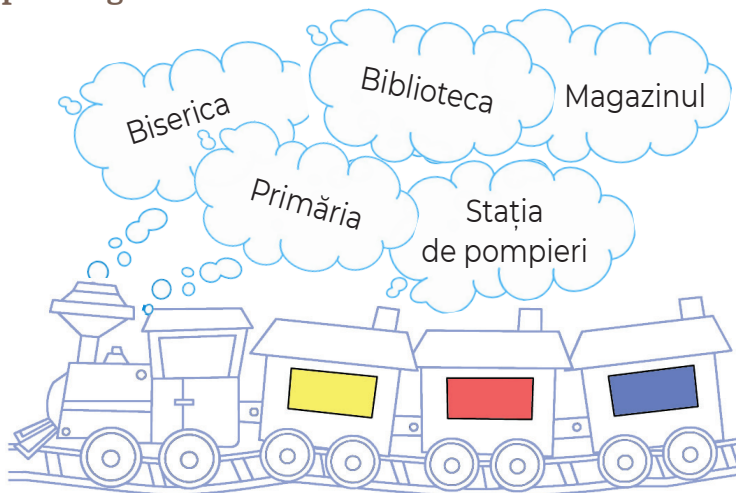
E bine să știi!

În societate, oamenii nu pot trăi în singurătate. Conviețuind, ei comunică, relaționează, cooperează. **A coopera** înseamnă a lucra împreună, a ajuta unii pe alții și a împărtăși responsabilitățile. Cooperând, poți atinge un scop comun, bine determinat și poți ajunge mai ușor la rezultat. Copiii **colaborează** atât în cadrul familiei, la școală, cât și în comunitate: la bibliotecă, biserica din localitate, poliție, primărie, magazine și alte locuri publice.

2. Explică care este rolul edificiilor și persoanelor din imagini. Când și cum putem colabora cu ei?

3. **Imaginează-ți o călătorie cu trenul în localitatea ta. Care vor fi stațiile la care dorești să ajungi? Alege doar trei din șirul propus. Argumentează.**

4. **Identifică persoanele din comunitate descrise mai jos.**

- » În caz de incendiu, intervine foarte repede cu ajutorul unei mașini speciale;
- » Este responsabil de sănătatea și bunăstarea oamenilor;
- » Cunoaște totul despre cărți și este o persoană inteligentă;
- » Monitorizează starea de bine din localitate;
- » Urmărește să se respecte cu strictețe drepturile, libertățile și demnitatea umană.

5. **Identifică care valori morale, din lista propusă, trebuie promovate pentru o colaborare armonioasă în comunitate. Continuă șirul cu încă trei valori.**

apreciere

respect

generozitate

dragoste

minciună

ajutor

dreptate

mărinimie

6. **Propune soluții pentru studiul de caz.**

Elevii clasei a III-a dintr-o localitate și părinții lor au decis să inițieze un proiect numit „Grădina publică”. Scopul acestui proiect este să creeze un spațiu verde frumos și plin de viață în curtea școlii, unde toți să se bucure de natură și să învețe împreună despre plante și ecologie.

- » ► *Ce acțiuni trebuie să întreprindă? La cine se pot adresa după ajutor?*

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am învățat: să știu...; să fiu...; să pot...

Activitate în perechi

Scrieți cel puțin 5 adresări politicoase față de persoanele care locuiesc în vecinătatea ta sau pe care-i întâlnești deseori în localitatea voastră.

Tema celor isteți

Ce schimbări i-ai sugera primarului din localitatea ta să facă pentru copii și pentru persoanele în etate?

Portofoliu

Alege unul dintre edificiile importante din localitate. Realizează o fotografie și o descriere din 4-5 enunțuri. Află și o informație nouă sau o curiozitate.

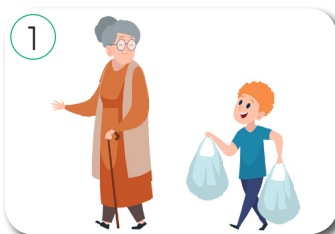

Activitate în echipă

Scrieți mesaje de mulțumire celor care se implică în prosperarea localității voastre.

Stabilește împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă sarcinile pe care le veți realiza.

1. Analizează imaginile. Răspunde la întrebările de mai jos.

- ▶ În care imagini copiii sunt implicați în activități comunitare?
- ▶ Identifică și numește cine are nevoie de ajutor.
- ▶ Care este ajutorul de care ar avea ei nevoie: produse alimentare, grijă, comunicare, rechizite, bani, produse de igienă, sprijin, susținere, încurajare, atenție ș.a.?
- ▶ Cum crezi, cum se simt cei care sunt ajutați? Dar cei care oferă ajutor?

2. Stabilește în care dintre activitățile de mai jos ai putea să te implici:

de unul singur

împreună cu familia

împreună cu colegii

- A. Colectare de alimente pentru persoanele nevoiașe;
 - B. Organizarea unei campanii de colectare a alimentelor și a produselor de igienă în comunitate;
 - C. Vizite la casele de bătrâni sau centre de îngrijire;
 - D. Petrecerea timpului cu persoanele vârstnice, ascultându-i și oferindu-le companie;
 - E. Oferirea de ajutor la teme școlare pentru copiii din comunitate;
 - F. Activități de plantare a copacilor;
 - G. Oferirea de ajutoare adăposturilor unde sunt plasate animalele fără stăpân;
 - H. Participarea la acțiuni de curățenie în parcuri sau pe străzi;
 - I. Colectarea separată a deșeurilor și reciclarea materialelor.
- ▶ Scrie și alte situații în care ai putea interveni pentru ajutor.

3. Studiu de caz

- » Amintește-ți de o situație în care cineva din localitatea ta are mare nevoie de ajutor.
- » Povestește colegilor, argumentând necesitatea.
- » Numește cel puțin trei motive pentru care ar trebui să vă implicați.
- » Scrieți toate ideile pe o coală de hârtie.
- » Alegeți, prin vot, cazul/persoana sau persoanele pe care îi veți susține, îi veți ajuta.
- » Stabiliți cel puțin 3 moduri prin care veți ajuta familia sau persoana selectată.

Mesaj argumentativ

1. Alcătuiesc enunțuri care exprimă clar opinia mea.
2. Expun coerent și clar fiecare gând.
3. Utilizez un vocabular adecvat subiectului de discuție.

4. Organizați o expoziție cu vânzare, fiind ghidați de către învățători și părinți, pentru a obține mijloace financiare pe care le veți folosi pentru ajutorul planificat.

A. Momente organizatorice

- a) Anunțarea scopului și etapelor expoziției.
- b) Determinarea tipurilor de felicitări care vor fi confecționate și vândute.
- c) Elaborarea felicitărilor.
- d) Identificarea spațiului potrivit pentru expoziție.
- e) Stabilirea datei.
- f) Distribuirea informației privind organizarea expoziției.
- g) Pregătirea spațiului expozițional.

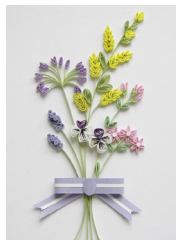
B. Organizarea expoziției cu vânzare

C. Evaluarea post-eveniment

- a) Selectarea recenziilor și impresiilor.
- b) Stabilirea sumei de bani adunate.
- c) Colaborarea cu familia selectată pentru a-i oferi ajutor.

Implicarea în acțiuni comunitare

1. Identific probleme în care aș putea să mă implic.
2. Caut ghidat modalități de implicare.
3. Stabilesc împreună cu învățătorul/colegii un plan de acțiuni și reguli concrete.
4. Mă implic în realizarea planului, respectând regulile.
5. Iau în considerare sentimentele și ideile celorlalți.
6. Îi ascult pe ceilalți și completez atunci când cred că ideea mea este deosebită și valoroasă.

Citește textul. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Un om, care mergea pe stradă, aude un mieunat de pisică dintr-un tufiș din apropiere. Pisica era blocată și avea nevoie de ajutor. Când bărbatul s-a întins să o ajute, pisica s-a speriat și l-a zgâriat. Omul țipă de durere, dar nu renunță. A încercat din nou și din nou, chiar în timp ce pisica îi zgâria mâinile. Un alt trecător a văzut acest lucru și a spus: „Mai bine las-o! Pisica va găsi până la urmă o cale să iasă”.

Omul nu a dat atenție și a încercat până a eliberat pisica. Apoi i-a spus celuilalt om:

– Pisica este un animal, iar instinctul său o face să zgârie și să atace. Eu sunt un om, iar instinctele mele mă fac milos și amabil.

Activitate individuală

1. Descrie o situație similară cu cea din text.

- Când și unde a avut loc întâmplarea?
- Care a fost dificultatea?
- Cum te simțeai când ofereai ajutor?

Activitate în perechi

2. Activitate de voluntariat.

- Confecționați cupoane.
- Scrieți pe cupoane sarcini. De exemplu:
oferă ajutor pentru a duce o pungă la nevoie, adună hârtiile din curte și aruncă-le la gunoi.
- Selectați măcar un cupon și realizați sarcina.
- Promovați și repetați activitățile de voluntariat.

Activități în grup

3. Realizați un ziar cu genericul „Creștem OAMENI BUNI”. Respectați etapele propuse.

- Identificați o faptă bună realizată de fiecare la bibliotecă, spital, magazin sau poliție.
- Stabiliți un titlu potrivit articolului.
- Descrieți în 7-10 enunțuri întâmplarea pe o foaie A4.
- Anexați o fotografie sau un desen potrivit articolului creat de voi.
- Uniți toate articolele, aranjați-le într-o ordine stabilită de comun acord.
- Identificați și alte rubrici pentru ziarul clasei.

Mesaj argumentativ

- Alcătuiesc enunțuri care exprimă clar opinia mea.
- Expun coerent și clar fiecare gând.
- Utilizez un vocabular adecvat subiectului de discuție.

Cupoanele voluntarului

- Confecționez cupoanele cu dimensiunile 20 x 10 cm.
- Îmi propun sarcini de voluntariat și le scriu pe cupoane.
- Mă implic în realizarea sarcinilor.
- Argumentez impactul.

4

Unitatea

ÎNVĂȚ SĂ FIU OM

1. Împreună facem lumea mai bună!
2. Răbdarea și cumpătarea
3. Grijă și bunăvoință
4. Angajamentul și responsabilitatea
5. Recunoștința copiilor față de părinți
6. Cooperez cu oamenii din jurul meu
7. Proiectul: „Învăț să fiu OM”
8. Știu! Pot! Aplic!

Manifestă solidaritate și coeziune, dragoste și respect pentru patrie! Implică-te în diverse acțiuni de caritate, activități în beneficiul comunității și acțiuni și inițiative ale bisericii! Promovând valorile culturale și moral-spirituale vei crește un OM ADEVĂRAT!

1. Citește. Discută și reflectează.

Ion, un țăran zgârcit la suflet a găsit într-o zi pe pășunea sa vaca vecinului său. Omul a luat animalul la bătaie, după care l-a dus înapoi, zicând:

– Dacă mai găsesc vaca la mine-n grădină, să știi că o bat și mai rău, ai auzit?

A doua zi însă, Vasile, vecinul cel bun găsi și el, pe pășunea sa, două oi ale celuilalt, care se strecuraseră printr-o spărtură a gardului.

– Am găsit la mine în curte două dintre oile dumatiale. Le-am adăpat și ți le-am adus acasă. Dacă am să le mai găsesc și altă dată în curtea mea, să știi că am să fac la fel: am să le port de grijă și am să ți le aduc nevătămate.

Uimit de fapta cea bună a acestuia, Ion îi răspunse:

– Îți mulțumesc, Vasile! Puteai să faci la fel ca mine... Acum îmi dau seama că am greșit. Vei vedea că a doua oară nu se va mai întâmpla. Iartă-mă!

Și, într-adevăr, țăranul s-a ținut de cuvânt. Când vrei să-i arăți cuiva că a greșit, nu trebuie să o faci cu răutate, ci cu blândețe, bunătate și răbdare, și atunci, cu siguranță, vei reuși.

„Cei doi vecini”, pildă

- Ce lecție i-a dat Vasile vecinului său Ionică? Cum a reușit?
- Crezi că un om bun poate schimba pe cei răi, ranchiunoși, invidioși să fie mai buni?
- Ce calități îi caracterizează pe „oamenii buni”?

2. Analizează imaginile. În care dintre ele copiii dau dovadă de bunătate?

E bine să știi!

A fi bun înseamnă a dovedi bunăvoință, blândețe, omenie față de cei din jur. A fi rău înseamnă a dovedi rea-voință, neomenie, brutalitate, asprime, violență. **Bunătatea** este la îndemâna oricui, trebuie doar să vrei și poți face fapte bune. Bunătatea este mâna care oferă, fără a aștepta ca să primească ceva în schimb. Este important ca să-i apreciezi și să-i încurajezi pe cei care sunt înzestrați cu har Dumnezeiesc: **Bunătatea!** Ea se demonstrează prin fapte.

3. Din lecturile artistice pe care le-ai citit, numește câteva personaje și faptele bune făcute de ei.

4. Restabilește proverbele. Explică 2 dintre ele, la alegere.

- » Bine faci, _____ găsești.
- » Cel bun crede că toți sunt _____.
- » Bunătatea dă naștere la _____.
- » Cel căruia îi faci un _____ nu te va uita niciodată.
- » Omul _____ e ca un cărbune, dacă nu te arde, te înnegrește.

5. Identifică acțiunile care definesc o persoană bună. Dă și alte exemple.

- » îngrijesc animalele din curte;
- » iau în derâdere pe unii colegi;
- » îi iert pe cei care m-au supărat;
- » ascult de sfaturile părinților;
- » îmi ajut părinții;
- » îmi deranjez colegii;
- » salut vecinii, prietenii;
- » îmi încurajez prietenii.

6. Construiește pe caiete tabelul de mai jos. Completează-l.

Față de cine putem manifesta bunătatea?	Cum ne putem manifesta bunătatea?

7. Cum crezi?

- » Dacă un coleg greșește o dată, devine rău?
- » Un copil răutăcios se poate schimba după prima lui faptă bună?
- » Ca să avem o societate mai bună, câte persoane trebuie să dea dovadă de bunătate?

8. Află cum poate un copil de vârsta ta să manifeste bunătate. Află despre acest lucru de la:

- » părinți;
- » învățători;
- » prietenii;
- » alte rude;
- » colegi;
- » persoane mai puțin cunoscute.

9. Numește cât mai multe expresii care pot fi folosite pentru a „plăti” pentru bunăvoința, blândețea și omenia manifestată atât de către copii, cât și de către adulți.

Activitate în echipă

Identificați câte o faptă bună realizată de fiecare dintre voi.

Discutați-le în grup, apoi prezentați-le întregii clase.

Tema celor isteți

Imaginează-ți că un elev din clasă a făcut o faptă rea. Considerând că tu ești un copil bun, ce îl sfătuiești?

Portofoliu

Ilustrează printr-un desen, pictură sau modelaj, cum arăți bunătatea față de un animal sau față de o plantă.

Activitate practică

Creează un simbol care să reprezinte BUNĂTATEA. Prezintă-l cât mai original colegilor!

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat despre... Am înțeles că...
Mi-aș dori...

1. Citește. Discută și reflectează.

Tudor, olarul, și Petre, tâmplarul, locuiau în același sat și erau cunoscuți pentru meșteșugurile lor pricepute. Într-o zi de vară, pe când stăteau la tăcere în piața satului, Tudor și Petre au început să discute despre meseriile lor.

– Ei bine, Petre, cred că munca ta de tâmplar este mult mai ușoară decât a mea. Tot ce faci tu este să tai lemnul și să construiești niște mobilier simplu.

– Ha! Tu crezi că meseria de olar este atât de dificilă? Trebuie doar să modelezi lutul și să-l pui în cuptor. Nu e nimic complicat în asta!

Amuzându-se de discuție, cei doi meșteri au hotărât să facă un schimb de meserii pentru o zi, pentru a-și arăta cât de ușoară este munca celuilalt.

În dimineața următoare, Tudor a intrat în atelierul lui Petre, hotărât să încerce mâna la tâmplărie.

Între timp, Petre a intrat în atelierul lui Tudor și a început să modeleze lutul pe roata olarului.

Dar pe măsură ce ziua trecea, lucrurile au început să devină tot mai complicate. Tudor s-a căznit mult: ciocanul nu-l asculta, nimerea tot timpul peste degete, cuiele nu erau așa de ascultătoare ca lutul, iar rândeaua nu se mișca singură precum roata lui. După vreo cinci ore de muncă, nu a putut asambla masa.

În același timp, Petre zădărnicea și el: lutul era atât de moale și neascultător, roata se învârtea atât de neuniform, deși el făcea parcă aceleași mișcări precum văzuse la olar, iar focul s-a încins atât de tare, încât a ieșit din cuptor și mai nu a aprins și casa.

Spre sfârșitul zilei, cei doi meșteri s-au întâlnit din nou în piața satului, amândoi epuizați și acoperiți de lut și rumeguș. S-au privit unul pe celălalt și au izbucnit în râs.

Din acea zi...

- ▶ *Continuă textul. Ce ai învățat din poveste? Ce i-ai sfătui pe olar și pe tâmplar?*
- ▶ *Cum crezi, pentru a înfăptui ceva, pentru a practica o meserie este nevoie de răbdare, cumpătare sau pricepere și îndemânare?*
- ▶ *De ce meșterii au suferit eșec?*

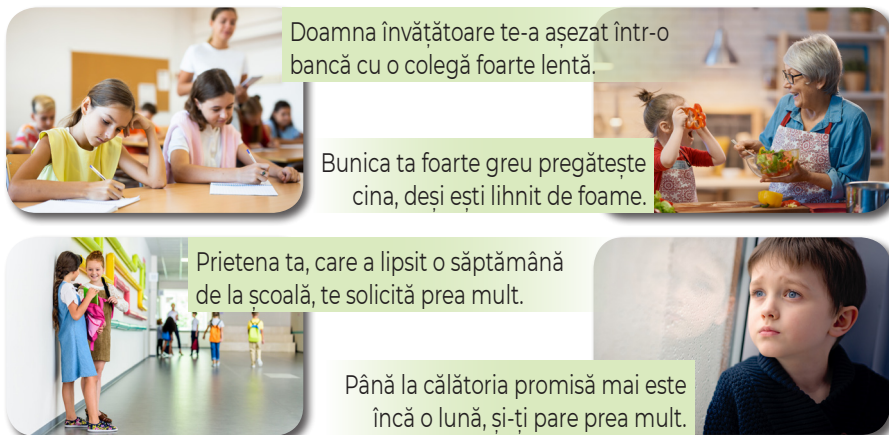

E bine să știi!

Cumpătarea și răbdarea sunt două virtuți care ne ghidează în viața de zi cu zi, ajutându-ne să facem față provocărilor, să avem autocontrol și să ne dezvoltăm. Cel **cumpătat** își poate controla dorințele, reacțiile și acțiunile imediate, ceea ce permite de a face alegeri înțelepte și de a evita excesele. Cel **răbdător** rămâne calm și încrezător chiar și atunci când lucrurile se desfășoară altfel decât și-ar dori. Răbdarea ne învață să fim perseverenți, să nu ne descurajăm în fața dificultăților sau a întârzierilor și să avem încredere că vom atinge succesul chiar dacă necesită timp și efort.

2. Cum vei proceda? Formulează cel puțin o soluție pentru fiecare situație.

3. Numește activități și evenimente din viața unui școlar sau a unui matur, care necesită răbdare sau cumpătare.

4. Povestește colegilor unul din cazurile de mai jos. Cum le-ai depășit?

- » O situație în care ai fost foarte răbdător sau cumpătat;
- » O situație în care cineva a dat dovadă de răbdare sau cumpătare;
- » O situație în care ai păgubit, pentru că nu ai fost răbdător sau cumpătat.

5. Completează enunțurile lacunare.

- » Cea mai răbdătoare persoană pe care o cunosc este..., pentru că...
- » La fel de răbdător/răbdătoare este și..., prin faptul că...
- » Cunosc și unele personaje literare înzestrate cu cumpătare...
- » O lecție de răbdare o pot lua de la...

6. Restabilește proverbele.

Răbdarea e	»	«	nu-ți da taina către toți.
Răbdă, suflete, cât poți,	»	«	ci-i voinicește a răbda.
Răbdă inimă și taci,	»	«	cea mai bună doctorie.
Nu-i voinicește a da,	»	«	că tot tu le faci.

7. Numește acțiuni pe care le faci și prin care îți manifesti recunoștința, cumpătare și angajamentul față de:

- » prietenii tăi;
- » membrii familiei tale;
- » colegi de clasă;
- » persoane mai puțin cunoscute.

Joc de rol

Imaginează-ți că ești învățătorul clasei. Cum le-ai explica elevilor că răbdarea și cumpătarea aduc avantaje.

Tema celor isteți

Identifică cel puțin 3-4 consecințe pentru cei nerăbdători sau nechibzuți.

Activitate în echipă

Explicați două dintre proverbele de la exercițiul 6, la alegere.

Activitate practică

Confecționează felicitări și oferă-le celor mai răbdători din clasa ta și din familia ta.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am înțeles că... Plec cu gândul că...

1. Citește. Discută și reflectează.

Trăiau odată doi frați. Unul era căsătorit și avea mulți copii, iar celălalt era burlac, adică necăsătorit. Și aveau împreună un câmp de grâu. În fiecare an, îl prelucrau, strângeau roada și o împărțeau în jumătate. Într-o noapte, fratele necăsătorit, pentru că nu dormea, se gândi astfel:

– Nu este cinstit așa. Eu nu am familie, nu am copii, deci nu am guri multe de hrănit, pe când fratele meu are familie mare, trebuie să-i hrănescă, lui mai mult îi trebuie.

Într-o noapte, pentru că nu putea să doarmă liniștit, se duse în hambarul său, umplu un sac cu grâu și tiptil duse sacul și-l turnă în ambarul fratelui său, după care se culcă să doarmă liniștit. În același timp, celălalt frate, dormind rău, se gândeste:

– Nu e cinstit așa, am hotărât să împărțim roada în jumătate, dar ce o să facă el singur la bătrânețe, doar nu are pe nimeni? Cine o să îngrijească de el? Eu am nevastă și copii...

Se ridică din pat, luă un sac de grâu din hambarul său și-l turnă în grămada celui mai mic.

Așa au tot cărat pe furiș câte un sac cu grâu mai multe nopți. Deși cantitatea de grâu din hambarele lor nici nu creștea, nici nu se micșora, fiecare dintre ei era cu sufletul împăcat că își ajută fratele fără ca acesta să știe. Făcând așa – nimica nu se schimba, doar dragostea și fericirea lor creștea! Și iată că într-o noapte se întâlnesc ei nas în nas cu sacii în spate.

- Ce faci aici, frate?
- Mă plimb, dar tu ce faci?
- Da și eu aici, ce să fac... mai respir aer curat...

Frații s-au cuprins și de atunci au trăit în mai multă dragoste și înțelegere.

Sătenii au aflat despre faptele lor și au construit acolo un templu, ca să țină minte și urmașii lor cum se trăiește în această lume, cum arată grija și bunăvoința unui frate.

Pildă, text adaptat

Cum crezi...?

- ▶ De ce frații duceau saci cu grâu unul altuia pe furiș?
- ▶ Frații aveau, cu adevărat, nevoie de grija și sprijinul celuilalt?
- ▶ Ce au schimbat aceste acțiuni ale fraților? Cum? De ce?

E bine să știi!

Grija și bunăvoința sunt calități importante care ne ajută să construim relații sănătoase și să ne simțim mai apropiați de ceilalți oameni. Dăm dovadă de **grijă** atunci când ne pasă și ne ocupăm de binele sau confortul altora, cât și de oamenii și lucrurile importante din viața noastră. Grija înseamnă să ne asigurăm că ceva sau cineva se simte în siguranță și fericit. **Bunăvoința** este un sentiment cald și pozitiv pe care îl manifestăm față de ceilalți oameni. O manifestăm atunci când suntem amabili, când facem lucruri bune pentru ceilalți sau când îi ajutăm. Bunăvoința ne ajută să fim buni și să ne simțim bine unii față de alții.

2. Povestește unul din cazurile de mai jos. Cum te-ai simțit?

- » Ai primit ajutorul unui coleg sau prieten în momentul când nu te așteptai.
- » O situație în care tu sau cineva dintre prieteni ați dat dovadă de bunăvoință.
- » O situație în care ai fi avut nevoie de ajutor, dar nu l-ai primit.

3. Alege varianta corectă. Argumentează.

- a) Întâlnești pe stradă o bătrână care duce cu greu o sacoșă. Ce faci?
- » trec mai departe nepăsător;
 - » o ajut numai dacă mă roagă;
 - » îi cer permisiunea de a o ajuta până acasă.
- b) Un coleg din clasă s-a îmbolnăvit și va lipsi o săptămână de la școală. Cum procedezi?
- » nu mă interesează problemele lui;
 - » îl ajut numai dacă îmi cere ajutorul;
 - » îi duc temele zilnic deoarece sunt vecinul lui.
- c) În clasă ai o nouă colegă. Este în cărucior cu roțile și are nevoie de ajutor să intre în clasă. Ce atitudine iei?
- » trec pe lângă ea nepăsător;
 - » o ajut numai dacă îmi cere ajutorul;
 - » o ajut de câte ori pot.

4. Realizează un sondaj.

Întreabă colegii cum se simt atunci când cineva are grijă de ei sau atunci când primesc bunăvoință de la ceilalți. Fă o listă de emoții trăite în asemenea situații.

5. Numește acțiuni pe care le faci și prin care îți manifesti grija și bunăvoința față de cei și cele menționate mai jos.

persoane în etate

persoane necunoscute

copii din clasele mai mici

plante

animale

persoane cu nevoi speciale

Activitate în echipă

Faceți o listă de texte literare, de cărți, de emisiuni și filme pentru copii, în care personajele dau dovadă de grijă și bunăvoință.

Tema celor isteți

Argumentează colegilor importanța grijii și bunăvoinței în viața de zi cu zi.

Portofoliu

Creează un simbol care să reprezinte **BUNĂVOINȚA** sau **GRIJA**. Prezintă-l cât mai original colegilor!

Activitate practică

Folosește diverse resurse și află dacă există în alte limbi cuvintele „bunătate” și „grijă”. Află dacă aceste valori sunt specifice și altor popoare.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am învățat: să știu...; să fiu...; să pot... .

1. Citește. Discută și reflectează.

S-a urcat în pom Gheorghită,
Să mănânce fructe coapte.
La cireș vine și bunul,
Dă să urce, dar nu poate.
– Uneori să gust cireșe,
Zice bunul, tare-aș vrea.
Uite, colo sus, băiete,

Stă copilăria mea...
Două, trei cireșe coapte,
Zi-i, nepoate, ca să-mi dea.
– Unde, unde e bunele?
Nu zăresc pe nimeni, zău...
Însă, dacă vrei cireșe,
Îți culeg un coș chiar eu...

„Copilăria bunicului” de Emilia Plugaru

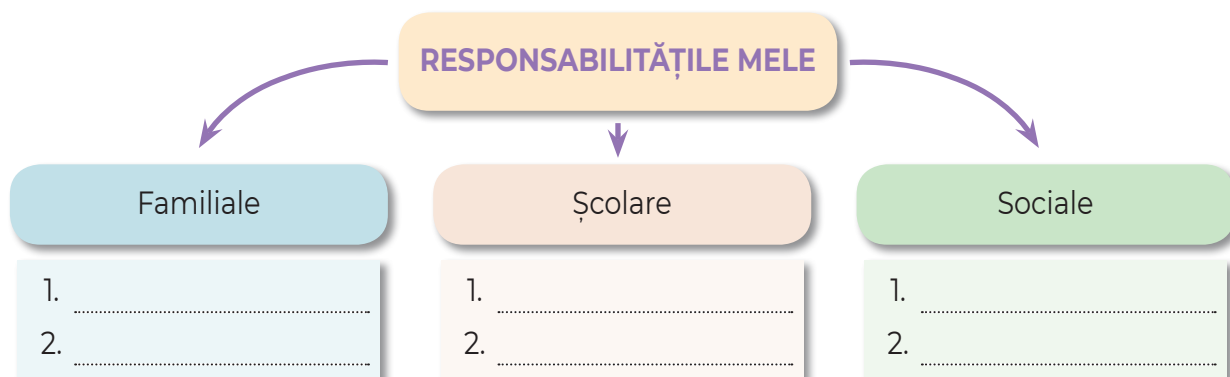
- ▶ De ce nepotul este atât de grijuliu cu bunicul său?
- ▶ Crezi că bunicul are nevoie de ajutorul și sprijinul nepotului său?
- ▶ Cum crezi că îi răspunde bunelul nepotului pentru grijă?

E bine să știi!

Ați lua **angajament** înseamnă să-ți faci promisiunea făcută, de a face tot posibilul pentru a duce la bun sfârșit ceea ce ai promis să faci. O persoană cu anumite angajamente asumate se dedică cu seriozitate și hotărâre pentru realizarea sarcinii. **Responsabilitatea** presupune să fii conștient și să îți asumi sarcinile sau datoriile pe care le ai. Este despre a face lucrurile pentru care ești responsabil și a acționa în mod corect. **Angajamentul**, cât și **responsabilitatea**, sunt calități importante pe care copiii le învață pentru a deveni adulți responsabili și încrezători. Aceste valori ajută copiii să-și dezvolte încrederea în sine și să înțeleagă importanța respectării promisiunilor.

2. Construiește pe caiete schema de mai jos. Completează.

3. Numește câteva promisiuni pe care le-ai realizat în ultima perioadă și în cadrul căruia ai dat dovadă de angajament.

4. Analizează imaginile. În care dintre ele copiii dau dovadă de responsabilitate?

5. Citește situațiile de mai jos și determină pe cât de responsabile sunt persoanele descrise. Care dintre copii și-au luat angajamente și care nu?

- » Mihaela este fetița care săptămânal udă florile în clasă.
- » Andrei niciodată nu șterge tabla pentru că nu-i place.
- » Valeria vine la școală zilnic cu temele pregătite.
- » Tudor știe că mama trebuie să facă toate treburile casnice, pentru că-i reușește cel mai bine.
- » Nicu știe că trebuie să spele încălțăminte și a părinților în fiecare seară.
- » Dan vrea să studieze istoria localității sale pentru că este mândru de ea.
- » Vlad împreună cu tatăl său și cu fratele mai mare au hotărât să planteze niște pomi în preajma grădiniței, ca micii copii să poată sta vara la umbră.

6. Realizează un sondaj.

Întreabă colegii ce i se poate întâmpla unui elev care nu respectă angajamentul luat, dar și unui elev iresponsabil. Fă o listă de emoții trăite în asemenea situații și de consecințe.

7. Alege una din situațiile de mai jos și propune soluții.

- » Închipuți-vă o familie în care toți fac ce vor și când au chef. Cum o vedeți?
- » Cum vi se pare o clasă unde elevii vin la școală doar pentru faptul că să nu fie pus acasă la treburi? Ce părere aveți?

Activitate în perechi

Explică-i colegului ce înseamnă pentru tine să fii responsabil și cum te simți atunci când îți îndeplinești responsabilitățile.

Portofoliu

Realizează un colaj de desene, fotografii și imagini pentru a reda responsabilitățile pe care le ai.

Activitate practică

Scrive într-un jurnal personal sau într-o agendă 4 activități pe care promiți să le realizezi. Revin-o la această listă peste câteva zile. Vezi ce ai realizat și ce nu.

Joc de rol

Imaginează-ți că ești părinte. Cum le-ai explica copiilor tăi că ei trebuie să se implice în activități casnice?

Autoevaluare și reflecție

Astăzi la lecție am învățat despre... . Am înțeles că... . Mi-aș dori... .

1. Citește. Discută și reflectează.

Când mitropolitul Moldovei Iacob Stamati, originar din Ardeal, avea la masă pe cei mai însemnați boieri din Iași, i se anunță sosirea unei femei din Ardeal, care dorea să vorbească numaidecât cu Preasfinția Sa. Doritor de a vedea pe cineva din locurile de baștină, trimise vorbă să intre imediat.

A intrat o țărancă bătrână, plină de smerenie, cu voal alb pe cap și încălțată în opinci. Când o văzu, mitropolitul se învioră îndată, văzând că aceasta era chiar mama sa. Se sculă de la masă, o sărută și, luând-o de mână, o puse în capul mesei, zicându-i:

– Dumneata ești oaspetele meu cel mai de seamă! Și întorcându-se către oaspeții uimiți, le zise:

– Da, boierilor, în capul mesei, la loc de cinste, trebuie să stea cea care mi-a dat viață și a sădit în sufletul meu de copil frica și dragostea de Dumnezeu. Dânsa este mama mea – și mama este tot ce am mai scump pe pământ. Iar îmbrăcămintea ei țărănească este fala sufletului meu!

„Cinstirea părinților” din culegerea „Educație creștin-ortodoxă”

- ▶ De ce mama a fost așezată în capul mesei?
- ▶ De ce îmbrăcămintea mamei nu l-a rușinat pe mitropolit?
- ▶ Ce învățătură ai luat din acest text? Ce înseamnă „să cinstim părinții”?
- ▶ Cum crezi, la fel proceda mitropolitul dacă în ospete ar fi venit tatăl său?

E bine să știi!

Recunoștința copiilor față de părinți reprezintă un sentiment de apreciere, mulțumire și grațitudine pe care copiii îl au față de părinții lor. Copiii sunt recunoscători pentru toate lucrurile bune pe care le fac părinții pentru ei, pentru dragostea, grija, suportul și sacrificiile părinților. Recunoștința se demonstrează prin comportament politicos și respectuos, prin acordarea ajutorului, manifestarea grijii și a bunăvoinței față de ei. Acest sentiment frumos poate consolida relațiile copiilor cu părinții.

2. Analizează imaginile. În care dintre ele copiii dau dovadă de recunoștință?

3. Completează enunțurile.

- » Un copil este pentru părinții lui (ca)...
- » Părinții sunt pentru copiii lor...

4. Completează cu încă 4 argumente.

Cel mai mult îmi respect părinții, pentru că:

- » m-au învățat ce e bine, ce e rău;
- » mi-au arătat o cale spre o viață cinstită;
- » ...

5. Restabilește proverbele de mai jos.

- Vai de copilul » « iar părinții – lauda copiilor.
Copiii sunt cinstea părinților, » « să facă fiul și fata.
Sunt vrednici de laudă » « copiii care ascultă de părinți.
O mamă înțelege » « ce n-ascultă de părinți.
Ce-au făcut mama și tata, » « ceea ce nu spune copilul.

6. Activitate în atelier.

„Atelierul poezilor”: Creați o poezie sau un text despre copilărie sau despre părinți.

„Atelierul arhitecților”: Creați un simbol care ar reda recunoștința față de părinți.

„Atelierul muzicienilor”: Interpretați un cântec despre părinți (mamă, tată).

„Atelierul pictorilor”: Realizați desene sau un colaj care să exprime recunoștința voastră față de părinți. Aceste creații pot include imagini și cuvinte care redau emoții sau care descriu lucrurile pentru care sunteți recunoscători.

„Atelierul avocaților”: Întocmiți un cod de reguli pentru a demonstra respectul față de părinți.

7. Interviu cu părinții.

- » Pregătește întrebări pentru un interviu cu părinții. Acestea se pot referi la momentele speciale împreună, calitățile pe care le apreciază cel mai mult sau modul în care și-au manifestat ei recunoștința față de părinții lor.
- » Intervievează părinții.
- » Spune colegilor, la una din lecțiile următoare, ce ai învățat din acest interviu.

Joc de rol

Improvizați câteva dialoguri între voi și părinți. Arătați cum manifestați respectul pentru ei.

Tema celor isteți

Prezintă argumente pro/contra pentru următoarea afirmație: „Părinții care nu-și educă copiii sunt pentru ei dușmani.”

Activitate în echipă

Alege, apoi lucrează în unul din atelierele propuse la exercițiul 6.

Activitate practică

Scrive o scrisoare de mulțumire pentru părinții tăi. Indică lucrurile pentru care ești recunoscător față de ei.

Autoevaluare și reflecție

Consider că e foarte important... Mă bucur(ă)...
Sunt îngrijorat(ă) pentru... Pare destul de convingător...

1. Citește cele 2 texte. Discută și reflectează.

Veniți fugulița-ncoace –
Dina colțunași ne face.
Dar veniți mai rejejor,
că-i nevoie de-ajutor!
Tu aleargă la văcuță,
cere brânză olecuță!
Tu – fuguța la moțate,

cere ouă mai măscate!
Tu te du până la fântână,
scoate apușoară lină!
Tu aleargă la păduri,
adă niște uscături!
Eu – la moară-ntr-o fuguță,
s-aduc albă făinuță!

„Gospodina Dina” de Iulian Filip

Plugarul aruncă cu dragoste boabele de grâu pe câmp. Ploița cuminte le stropește. Din ele cresc spice mari, încălzite și coapte de soarele darnic. Când grâul se coace, combina îl strânge. Boabele de grâu sunt duse la moară.

Morarul știe cum să scoată făină albă din spicele aurii. Butarul harnic coace pâinea ca un soare.

Noi le mulțumim tuturor pentru pâine proaspătă și gustoasă.

„Pâinea”, autor necunoscut

- ▶ De ce, pentru a prepara colțunași și pâine, a fost nevoie ca să se lucreze în echipă?
- ▶ Ar fi fost posibil să se prepare bucatele lucrând de unul singur?

E bine să știi!

Oamenii nu pot trăi singuri, ci numai alături și împreună cu alții. Sunt multe activități pe care trebuie să le realizăm în grup, **cooperând**. Astfel ne putem bucura de un rezultat bun, ne cunoaștem mai bine, legăm prietenii, depășim mai ușor dificultățile. Însă este foarte important ca fiecare să respecte regulile de comportare în grup, pentru a realiza cu succes o anumită sarcină. Pe lângă toate, fiecare trebuie să fie și util colectivului, exercitând anumite funcții sau asumându-și anumite responsabilități. Relațiile prietenoase și armonioase în grup se mențin, dacă știm să ne ascultăm și să ne încurajăm, dacă ne educăm capacitatea de a vorbi frumos, de a ne respecta reciproc opiniile, sentimentele.

2. Construiește pe caiete schema de mai jos. Completează.

3. Numește câteva personaje literare și lucrurile realizate de ei în cooperare. Care insecte pot fi un exemplu de cooperare fructuoasă?

4. Cum crezi?

- » Cooperează doar persoanele care se cunosc sau și cele necunoscute?
- » Un copil care refuză o dată să coopereze, poate fi considerat un copil rău, nepriceput sau needucat?
- » E necesar să colaborezi doar cu semenii tăi? Poți coopera cu elevi mai mari sau mai mici decât tine?
- » De ce trebuie să cooperezi cu rudele, vecinii, prietenii, slujitorii bisericii, polițiștii, medicul de familie, pompierii, vânzătorii, învățătorii ș.a.?

5. Răspunde la întrebările de mai jos. Ascultă răspunsurile colegilor. Alege o idee care ți-a plăcut cel mai mult.

CE meserii își exercită activitatea lucrând în echipă sau colaborând?

DE CE copiii au nevoie de cooperare și de activități în grup?

CINE poate iniția o activitate în grup?

CÂND e nevoie de o cooperare? Când se colaborează mai bine, când membrii se cunosc sau nu?

UNDE se pot realiza activități în grup: acasă, la școală, în comunitate, în curte, într-un centru de creație, pe un stadion?

6. Selectează cinci calități ale tale care îți pot fi utile în activitățile realizate în cooperare: vesel, violent, sincer, lăudăros, empatic, curat, cu inițiativă, invidios, tolerant, cooperant, corect, frumos, înțelegător, prietenos.

Activitate în echipă

Scrieți cel puțin 5 adresări politicoase față de persoanele care locuiesc în vecinătate.

Joc de rol

Mimează diverse activități care se realizează prin cooperare. Propune colegilor să le descopere.

Portofoliu

Creează colaje sau desene care să ilustreze conceptul de cooperare. Ai în vedere pe toți cei care conviețuiesc într-o comunitate.

Activitate practică

Creează o scrisoare de mulțumire celor care se implică în prosperarea localității voastre.

Autoevaluare și reflecție

Astăzi am discutat... M-a impresionat... M-am simțit...
Am înțeles că... Le voi povesti (cui)... că...

Citește textul. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Un leu a fost trezit odată, atunci când îi era somnul mai drag, de un șoarece care îi umbra pe față.

Ridicându-se, plin de mânie, pe cele patru labe, leul a încercat să-l prindă pe musafirul său nepoftit, dar șoarecele l-a implorat, cu lacrimi în ochi: „Dacă îmi cruți viața, voi găsi o cale prin care să îți răsplătesc bunătatea”.

Furia leului s-a topit ca prin minune și, izbuclind în hohote de râs, l-a lăsat pe șoarece să plece întreg și nevătămat.

La scurt timp după aceea, s-a întâmplat ca leul să fie prins de niște vânători, care l-au legat strâns, cu funii groase, la pământ. Recunoscându-i răgetul mânios, șoarecele a venit în grabă, cât a putut mai repede într-acolo, a ros funiile cu dinții săi ascuțiți și l-a eliberat pe leu, exclamând:

„Ai luat în râs ideea că aș fi putut să te ajut în vreun fel, așteptându-te să nu primești nimic de la mine în schimbul favorului tău; acum ai aflat că este posibil ca până și un șoarece micuț să îți facă bine unui leu enorm.”

Morala: Nicio faptă bună, indiferent cât de mică, nu este vreodată în zadar.

„Leul și șoarecele” de Esop

Activitate individuală

1. Completează „*Jurnalul faptelor bune*”. Desenează-l pe o foaie, apoi completează toate rubricile. Pune-l ulterior, după prezentare, în portofoliul tău.

Câteva fapte bune făcute de mine:	Emoțiile pe care le-am trăit în acele momente:
Lucrurile învățate din aceste acțiuni:	Fapte pe care aș vrea să le (mai) realizez:

2. Completează *Diagrama prieteniei* cu numele prietenilor tăi. Scrie și câte o calitate a lor sau a prietenei. Prezintă colegilor, respectând criteriile de succes.

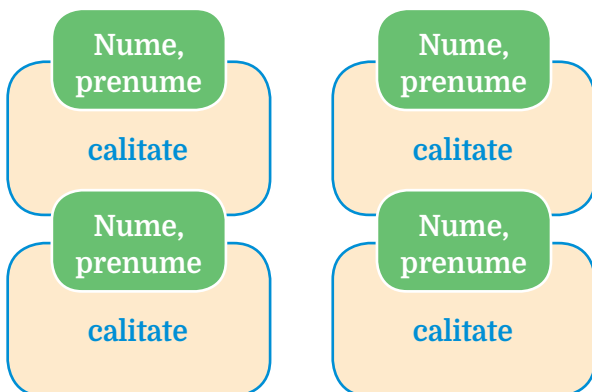

Diagrama prieteniei

1. Realizez schița diagramei.
2. Completez diagrama.
3. Identific locul prietenilor în diagramă.
4. Argumentez alegerea.

Activitate în perechi

3. Alege de mai jos activitățile în care te-ai implicat vreodată. Povestește colegului despre această experiență.

- » Colectarea de alimente neperisabile sau jucării pentru familiile nevoiașe.
- » Activități de reciclare a unor materiale/obiecte, de salubritate a unor teritorii.
- » Promovarea incluziunii prin sprijinirea colegului cu nevoi speciale sau dezabilități.
- » Recoltarea hranei pentru animalele abandonate din adăposturi locale.
- » Colectarea de cărți și materiale școlare pentru colegi din familii social-vulnerabile.
- » Sprijinirea persoanelor vârstnice (ajutor oferit oamenilor în etate din localitate ș.a.).
- » Sprijinirea refugiaților prin strângerea de fonduri sau colectarea articolelor de îmbrăcăminte și igienă pentru refugiați.
- » Sprijinirea comunității locale prin implicare în activități de voluntariat.

Activități în grup

4. Realizați un sondaj printre colegii de clasă pentru a stabili care dintre activitățile propuse mai sus sunt practicate de ei. Prezentați rezultatele sondajului.

1. Respectăm tema/subiectul.
2. Folosim cuvinte-cheie, descrieri scurte, imagini, fotografii, desene.
3. Prezentăm informații/mesaje corecte, clare și atractive.
4. Prezentăm produsul clar, fluent și cu entuziasm.
5. Folosim un vocabular adecvat.

5. Realizați un banner, poster sau pliant cu genericul „Faptele frumoase ale clasei noastre”. Pentru a obține un produs foarte bun, țineți cont de criteriile de succes. Prezentați colegilor produsul realizat.

6. Realizați o activitate cu genericul „Creștem OAMENI BUNI”. Respectați etapele propuse mai jos.

- » Identificați o problemă din comunitate sau instituție în care ați putea să vă implicați.
- » Stabiliți împreună cu învățătorul/colegii un plan de acțiuni și reguli concrete. Luați în considerare sentimentele și ideile celorlalți.
- » Implicați-vă în realizarea planului, respectând regulile de securitate.
- » Pe parcurs, realizați cât mai multe fotografii.
- » Realizați, la finalul activității, un **Jurnal de impresii**.
- » Împărtășiți experiența, dar și impresiile, emoțiile trăite elevilor din alte clase, pe pagina web a instituției (dacă o are) sau pe rețele de socializare.

Citește poezia. Stabilește apoi, împreună cu învățătorul/învățătoarea și colegii de clasă, sarcinile pe care le veți realiza.

Să nu răspunzi cu ură
Celui ce te-a rănit!
Arată-i doar prin fapte
Că ești deosebit.
Să nu rănești, că doare
Și n-o să poți uita!
Totul se va întoarce
Și împotriva ta.

Nu încerca să minți,
Căci tu vei regreta,
Atunci când adevărul
Târcoale îți va da.
Să iei din juru-ți tot
Ce e frumos și bine.
S-apreciezi valoarea
Așa cum se cuvine.

Să nu iei de la alții
Ce nu ți se cuvine!
Să nu-ți dorești în viață
Necinste și rușine!
Încearcă să faci bine,
Să te ferești de rău,
Să ai doar împliniri
În viața ta, mereu.

„Cheia succesului” de Camelia-Mihaela Patraș

Activități în perechi

- Numește comportamentele și trăsăturile morale sugerate în poezie.
- Alege 3 dintre acestea și argumentează necesitatea respectării sau nerespectării lor.

Activități în grup

- Ordonează, la discreția ta, produsele realizate pe parcursul semestrului, din rubrica „Portofoliu”.
- Prezintă colegilor unul dintre aceste produse.
- Ascultă colegii. Apreciază-i. Folosește cuvinte de încurajare.

Activitate individuală

- Elaborați **Albumul clasei**. Creați fiecare câte o pagină personală pentru acest album.
- Plasați fotografiile și descrieri care vă reprezintă, valorile morale de care vă ghidați la școală, acasă și în comunitate.
- Aranjați paginile în album și creați coperta.

Mesaj argumentativ

- Alcătuiesc enunțuri care exprimă clar opinia mea.
- Expun coerent și clar fiecare gând.
- Utilizez un vocabular adecvat.

Portofoliu tematic: prezentarea produsului

- Respect cerințele de prezentare.
- Prezint clar, pe scurt, argumentând în mod convingător.
- Formulez concluzii.
- Utilizez limbajul adecvat/specific

Album (scrapbook)

- Aleg imagini care reprezintă activitățile mele;
- Însoțesc imaginile prin enunțuri scurte, clare, corecte.
- Folosesc un vocabular adecvat/specific pentru a exprima ideile.
- Organizez creativ imaginile și textul.